

Anul I (2018-2019)
Semestrul I

FIȘA DISCIPLINEI

1. Date despre program

1.1 Instituția de învățământ superior	Universitatea "Alexandru Ioan Cuza" din Iași
1.2 Facultatea	Facultatea de Teologie Romano-Catolică
1.3 Departamentul	Teologie Romano-Catolică
1.4 Domeniul de studii	Teologie
1.5 Ciclul de studii	Master
1.6 Programul de studii / Calificarea	Teologia romano-catolică practica si misionară

2. Date despre disciplină

2.1 Denumirea disciplinei		LITERATURA SAPIENȚIALĂ					
2.2 Titularul activităților de curs		Conf .univ. dr. pr. Iulian Faraoanu					
2.3 Titularul activităților de seminar		Conf .univ. dr. pr. Iulian Faraoanu					
2.4 An de studiu	I	2.5 Semestru	1	2.6 Tip de evaluare	E	2.7 Regimul disciplinei*	OB

* OB – Obligatoriu / OP – Opțional

3. Timpul total estimat (ore pe semestru și activități didactice)

3.1 Număr de ore pe săptămână	4	din care: 3.2 curs	2	3.3 seminar/laborator	2
3.4 Total ore din planul de învățământ	56	din care: 3.5 curs	28	3.6 seminar/laborator	28
Distribuția fondului de timp					ore
Studiu după manual, suport de curs, bibliografie și altele					20
Documentare suplimentară în bibliotecă, pe platformele electronice de specialitate și pe teren					20
Pregătire seminarii/laboratoare, teme, referate, portofolii și eseuri					30
Tutoriat					42
Examinări					3
Alte activități					0
3.7 Total ore studiu individual					115
3.8 Total ore pe semestru					150
3.9 Număr de credite					6

4. Precondiții (dacă este cazul)

4.1 De curriculum	Un curs de exegeză a textelor Vechiului Testament
4.2 De competențe	Abilitatea de aplicare a unei metode exegetice în analiza textelor biblice

5. Condiții (dacă este cazul)

5.1 De desfășurare a cursului	Participarea obligatorie și activă la curs.
5.2 De desfășurare a seminarului/ laboratorului	Pregătirea – individual sau în echipă – a unui referat, expunerea lui în plenum, redactarea acestuia în forma printabilă.

6. Competențe specifice acumulate

Competențe profesionale	C1. Capacitatea de lectură critică a scrierilor sapiențiale biblice C2. Înțelegerea unei teorii generale despre legile care guvernează literatura sapiențială biblică C3. Înțelegerea secțiunii scrierilor sapiențiale ca fenomen intercultural C4. Abilitatea de interpretare a textelor sacre într-o viziune biblică unitară C5. Cunoașterea aportului cărții Înțelepciunii în cadrul teologiei biblice.
Competențe transversale	CT1. Înțelegerea raportului existent între exegeza biblică și celelalte discipline teologice CT2. Deprinderea abilității de a lucra cu textul biblic în cadrul unui grup de studiu CT3. Deprinderea abilității de a dezvolta un discurs teologic pe o bază biblică solidă

7. Obiectivele disciplinei (din grila competențelor specifice acumulate)

7.1 Obiectivul general	Dobândirea unei viziuni de ordin general despre principiile literare și teologice care guvernează literatura sapiențială biblică și lectura concretă, în această cheie, a unei scrieri sapiențiale, respectiv <i>cartea Înțelepciunii</i> .
7.2 Obiectivele specifice	La finalizarea cu succes a acestei discipline, studenții vor fi capabili să: <ul style="list-style-type: none"> ▪ explice regulile după care funcționează scrierile sapiențiale biblice ▪ înțeleagă impactul literaturii sapiențiale asupra viziunii teologice a Vechiului Testament ▪ descrie în detaliu planul literar și teologic al <i>cărții Înțelepciunii</i> ▪ utilizeze textul sacru, în calitate de ghid de lectură, în cadrul unui grup de studiu

8. Conținut

8.1	Curs	Metode de predare	Observații (ore și referințe bibliografice)
1.	Scrierile sapiențiale ale Vechiului Testament: aspecte generale	prelegerea, problematizare, dezbateri	2 ore BROWN R.E. - FITZMYER J.A. - MURPHY R., <i>The New Jerome Biblical Commentary</i> , Englewood Cliffs, NJ: Prentice Hall 2000.
2.	Literatura sapiențială extrabiblică	prelegerea, problematizare, demonstrație	2 ore MURPHY R.E., <i>L'albero della vita. Una esplorazione della letteratura sapienziale biblica</i> , Brescia 2000.
3.	Formele literare specifice scrierilor sapiențiale biblice	prelegerea, demonstrație	2 ore MURPHY R.E., <i>L'albero della vita. Una esplorazione della letteratura sapienziale biblica</i> , Brescia 2000.
4.	Teologia cărților sapiențiale	prelegerea, problematizare	2 ore BEAUCHAMP P., <i>L'uno e l'altro Testamento. Compire le Scritture</i> , Milano 2001.
5.	Cartea Înțelepciunii: aspecte generale	prelegerea, problematizare	2 ore GILBERT M. „Sagesse de Salomon (ou Livre de la Sagesse)”, <i>Dictionnaire de la Bible. Supplément 9</i> , (Paris: Letouzey & Ané, 1986) 58-119.
6.	Doctrina cărții Înțelepciunii	prelegerea, problematizare, dezbateri	2 ore GILBERT M., <i>La sapienza di Salomone</i> , I-II, Roma 1995.
7.	Lectura exegetică a Înț 1,1-16	prelegerea, demonstrație	2 ore VÍLCHEZ LÍNDEZ J., <i>Sapienza</i> , Roma 1990.
8.	Lectura exegetică a Înț 2,1-24	prelegerea, demonstrație	2 ore VÍLCHEZ LÍNDEZ J., <i>Sapienza</i> , Roma 1990.

9.	Privire generală asupra secțiunii Înt 3-4: paradoxurile vieții	prelegerea, problematizare	2 ore GILBERT M., <i>La sapienza di Salomone</i> , I-II, Roma 1995.
10.	Lectura exegetică a Înt 7,7-12.22-23.24-26	prelegerea, demonstrație	2 ore VÍLCHEZ LÍNDEZ J., <i>Sapienza</i> , Roma 1990.
11.	Lectura exegetică a Înt 9,1-18	prelegerea, demonstrație	2 ore VÍLCHEZ LÍNDEZ J., <i>Sapienza</i> , Roma 1990.
12.	Lectura exegetică a Înt 11,15-12,27	prelegerea, demonstrație	2 ore VÍLCHEZ LÍNDEZ J., <i>Sapienza</i> , Roma 1990.
13.	Lectura exegetică a Înt 13,1-9	prelegerea, demonstrație	2 ore VÍLCHEZ LÍNDEZ J., <i>Sapienza</i> , Roma 1990.
14.	Înt 11-19 ca relectură a unor secțiuni din Pentateuh	prelegerea, problematizare, dezbateri	2 ore GILBERT M., <i>La sapienza di Salomone</i> , I-II, Roma 1995.

Bibliografie

Referințe principale:

GILBERT M., *La sapienza di Salomone*, I-II, Roma 1995.

Referințe suplimentare:

BEAUCHAMP P., *L'uno e l'altro Testamento. Compiere le Scritture*, Milano 2001; *L'uno e l'altro Testamento*, Brescia 1985.

BOADT L., *Reading The Old Testament. An Introduction*, New York 1984.

BROWN R.E. - FITZMYER J.A. - MURPHY R., *The New Jerome Biblical Commentary*, Englewood Cliffs, NJ: Prentice Hall 2000.

DANIEL C. și ACSAN I., *Tăblițele de argilă. Scrieri din Orientul antic*, București 1981.

DANIEL C., *Civilizația asiro-babiloniană*, București 1981.

GILBERT M. „Sagesse de Salomon (ou Livre de la Sagesse)”, *Dictionnaire de la Bible. Supplément 9*, (Paris: Letouzey & Ané, 1986) 58-119.

GILBERT M., *La sapienza di Salomone*, I-II, Roma 1995.

HÜBNER H., *Die Weisheit Salomons*, Göttingen · Vanderhoeck & Ruprecht 1999.

KRAMER S.N., *Istoria începe la Sumer*, București 1962.

MCGLYNN M., *Divine Judgement and Divine Benevolence in the Book of Wisdom*, Tübingen 2001.

MURPHY R.E., *L'albero della vita. Una esplorazione della letteratura sapienziale biblica*, Brescia 2000.

SCARPAT G., *Libro della Sapienza. Testo, traduzione, introduzione e commento*. I-II-III., Brescia 1989-1996-1999.

SCHMITT A., *Das Buch der Weisheit. Ein Kommentar*, Echter Verlag Würzburg, 1986.

VÍLCHEZ LÍNDEZ J., *Sapienza*, Roma 1990.

VON RAD G., *La Sapienza in Israele*, Genova 2000.

ZENGER E., *Einleitung in das Alte Testament*, Stuttgart 2004.

8.2	Seminar / Laborator	Metode de predare	Observații (ore și referințe bibliografice)
1.	Identificarea textelor sapiențiale biblice pe baza problematicilor teologice tratate	dezbateri, demonstrație	2 ore ZENGER E., <i>Einleitung in das Alte Testament</i> , Stuttgart 2004.
2.	Lectura comparată a unor texte sapiențiale biblice cu unele texte mesopotamiene	problematizare, dezbateri	2 ore KRAMER S.N., <i>Istoria începe la Sumer</i> , București 1962.
3.	<i>Parallelismus membrorum</i> , ca figură retorică de bază a textelor poetice biblice	demonstrație	2 ore VON RAD G., <i>La Sapienza in Israele</i> , Genova 2000.
4.	Exegeza și teologia, ca abordări nuanțate ale unui text	prelegerea, problematizare, dezbateri	2 ore BROWN R.E. - FITZMYER J.A. - MURPHY R., <i>The New Jerome Biblical Commentary</i> , Englewood Cliffs, NJ: Prentice Hall 2000.
5.	Specificitatea cărții Înțelepciunii în cadrul scrierilor sapiențiale biblice	dezbateri	2 ore HÜBNER H., <i>Die Weisheit Salomons</i> , Göttingen · Vanderhoeck & Ruprecht 1999.

6.	Doctrina nemuririi din cartea Înțelepciunii și viața veșnică în scrierile Noului Testament	problematizare, dezbateri	2 ore MURPHY R.E., <i>L'albero della vita. Una esplorazione della letteratura sapienziale biblica</i> , Brescia 2000.
7.	Conceptul biblic de dreptate	prelegerea, problematizare, dezbateri	2 ore MCGLYNN M., <i>Divine Judgement and Divine Benevolence in the Book of Wisdom</i> , Tübingen 2001.
8.	Dreptul persecutat în scrierile biblice	problematizare, dezbateri	2 ore GILBERT M., <i>La sapienza di Salomone</i> , I-II, Roma 1995.
9.	Paradoxurile vieții și răspunsul Sfintei Scripturi	problematizare, dezbateri	2 ore GILBERT M., <i>La sapienza di Salomone</i> , I-II, Roma 1995.
10.	Personificarea înțelepciunii în Sfânta Scriptură	dezbateri, demonstrație	2 ore MURPHY R.E., <i>L'albero della vita. Una esplorazione della letteratura sapienziale biblica</i> , Brescia 2000.
11.	Izvorul înțelepciunii biblice	prelegerea, dezbateri	2 ore VON RAD G., <i>La Sapienza in Israele</i> , Genova 2000.
12.	Conceptul de pedeapsă în Biblie	problematizare, dezbateri	2 ore, VÍLCHEZ LÍNDEZ J., <i>Sapienza</i> , Roma 1990.
13.	Posibilitatea cunoașterii lui Dumnezeu, pornind de la natură	problematizare, dezbateri, demonstrație	2 ore GILBERT M., <i>La sapienza di Salomone</i> , I-II, Roma 1995.
14.	Tehnica midrașului biblic și extrabiblic	prelegerea, demonstrație	2 ore GILBERT M., <i>La sapienza di Salomone</i> , I-II, Roma 1995.

Bibliografie

BEAUCHAMP P., *L'uno e l'altro Testamento. Compiere le Scritture*, Milano 2001; *L'uno e l'altro Testamento*, Brescia 1985.
 BOADT L., *Reading The Old Testament. An Introduction*, New York 1984.
 BROWN R.E. - FITZMYER J.A. - MURPHY R., *The New Jerome Biblical Commentary*, Englewood Cliffs, NJ: Prentice Hall 2000.
 DANIEL C. și ACSAN I., *Tăblițele de argilă. Scrieri din Orientul antic*, București 1981.
 DANIEL C., *Civilizația asiro-babiloniană*, București 1981.
 GILBERT M. „Sagesse de Salomon (ou Livre de la Sagesse)”, *Dictionnaire de la Bible. Supplément 9*, (Paris: Letouzay & Ané, 1986) 58-119.
 GILBERT M., *La sapienza di Salomone*, I-II, Roma 1995.
 HÜBNER H., *Die Weisheit Salomons*, Göttingen · Vanderhoeck & Ruprecht 1999.
 KRAMER S.N., *Istoria începe la Sumer*, București 1962.
 MCGLYNN M., *Divine Judgement and Divine Benevolence in the Book of Wisdom*, Tübingen 2001.
 MURPHY R.E., *L'albero della vita. Una esplorazione della letteratura sapienziale biblica*, Brescia 2000.
 SCARPAT G., *Libro della Sapienza. Testo, traduzione, introduzione e commento*. I-II-III., Brescia 1989-1996-1999.
 SCHMITT A., *Das Buch der Weisheit. Ein Kommentar*, Echter Verlag Würzburg, 1986.
 VÍLCHEZ LÍNDEZ J., *Sapienza*, Roma 1990.
 VON RAD G., *La Sapienza in Israele*, Genova 2000.
 ZENGER E., *Einleitung in das Alte Testament*, Stuttgart 2004.

9. Coroborarea conținutului disciplinei cu așteptările reprezentanților comunității, asociațiilor profesionale și angajatorilor reprezentativi din domeniul aferent programului

Studentii vor fi capabili să citească în manieră critică scrierile sapiențiale biblice, să ofere o lectură competentă și o interpretare adecvată scrierilor sapiențiale ca viitori coordonatori de lectură a Sfintei Scripturi.

10. Evaluare

Tip activitate	10.1 Criterii de evaluare	10.2 Metode de evaluare	10.3 Pondere în nota finală (%)
----------------	---------------------------	-------------------------	---------------------------------

UNIVERSITATEA "ALEXANDRU IOAN CUZA" IAȘI
Domeniul de master *Teologie*, programul *Teologie romano-catolică practică și misionară (2018-2019)*

10.4 Curs	Participare, implicare activă	Final semestru	50%
10.5 Seminar/ Laborator	Elaborarea unei lucrări scrise	Pe parcurs	50%
10.6 Standard minim de performanță			
Elaborarea a minim 50% din cerințele cursului			

Data completării

21.09.2018

Data avizării în departament

25.09.2018

Titular de curs

Conf. dr. pr. Iulian Faraoanu

Director de departament

Conf. dr. pr. Iulian Faraoanu

Titular de seminar

Conf. dr. pr. Iulian Faraoanu

FIȘA DISCIPLINEI

1. Date despre program

1.1 Instituția de învățământ superior	Universitatea "Alexandru Ioan Cuza" din Iași
1.2 Facultatea	Facultatea de Teologie Romano-Catolică
1.3 Departamentul	Teologie Romano-Catolică
1.4 Domeniul de studii	Teologie
1.5 Ciclul de studii	Master
1.6 Programul de studii / Calificarea	Teologie romano-catolică practică și misionară

2. Date despre disciplină

2.1 Denumirea disciplinei	Teologia fundamentală a sacramentelor						
2.2 Titularul activităților de curs	Conf. univ. dr. pr. Ștefan Lupu						
2.3 Titularul activităților de seminar	Conf. univ. dr. pr. Ștefan Lupu						
2.4 An de studiu	I	2.5 Semestru	1	2.6 Tip de evaluare	E	2.7 Regimul disciplinei*	OB

* OB – Obligatoriu / OP – Opțional

3. Timpul total estimat (ore pe semestru și activități didactice)

3.1 Număr de ore pe săptămână	4	din care: 3.2 curs	2	3.3 seminar/laborator	2
3.4 Total ore din planul de învățământ	56	din care: 3.5 curs	28	3.6 seminar/laborator	28
Distribuția fondului de timp					ore
Studiu după manual, suport de curs, bibliografie și altele					30
Documentare suplimentară în bibliotecă, pe platformele electronice de specialitate și pe teren					30
Pregătire seminarii/laboratoare, teme, referate, portofolii și eseuri					28
Tutoriat					10
Examinări					2
Alte activități					24
3.7 Total ore studiu individual					100
3.8 Total ore pe semestru					150
3.9 Număr de credite					6

4. Precondiții (dacă este cazul)

4.1 De curriculum	Teologie trinitară, Cristologie, Pneumatologie, Ecleziologie
4.2 De competențe	Definirea conceptelor, teoriilor și a metodelor teologiei dogmatice. Utilizarea cunoștințelor de bază în explicarea și interpretarea situației pastorale a credincioșilor. Elaborarea de proiecte inovative de intervenție la nivel comunitar

5. Condiții (dacă este cazul)

5.1 De desfășurare a cursului	Participarea obligatorie și activă la curs.
5.2 De desfășurare a seminarului/laboratorului	Pregătirea – individual sau în echipă – a unui referat, expunerea lui în plenum, redactarea acestuia în forma printabilă.

6. Competențe specifice acumulate

Competențe profesionale	C1. Cunoașterea, înțelegerea și folosirea conceptelor fundamentale ale teologiei, precum și a metodelor și mijloacelor necesare în activitatea pastorală a Bisericii Catolice; C2. Capacitatea de a folosi conceptele și posibilitățile materiale pentru a le aplica într-o manieră și scop pozitiv realităților prezente în Biserică și societate; C3. Abilitatea de a înțelege, interpreta și aplica Teologia în societatea și cultura contemporană; C4. Dezvoltarea aptitudinilor de comunicare cu oamenii pentru a-i ajuta în drumul împlinirii lor spirituale și umane; C5. Capacitatea de cercetare științifică și de documentare în domeniu.
Competențe transversale	CT1. Aplicarea strategiilor de activitate pastorală eficientă și responsabilă pe baza principiilor, normelor și valorilor religioase și civile; CT2. Aplicarea principiilor și tehnicilor de activitate în colaborare interdisciplinară; CT3. Formularea unor strategii de îmbunătățire a pregătirii profesionale și de actualizare a învățării Bisericii în domeniul pastoral.

7. Obiectivele disciplinei (din grila competențelor specifice acumulate)

7.1 Obiectivul general	Asimilarea profundă, la nivel personal, a elementelor constitutive ale sacramentelor Bisericii; Deprinderea didactică și pastorală în expunerea competentă și credibilă a cunoștințelor asimilate; Abordarea responsabilă a mutațiilor care, pe de o parte afectează negativ practica sacramentală și, pe de altă parte, angajarea competentă în abordarea mutațiilor favorabile împăcării cu Dumnezeu și cu oamenii; Exercitarea dialogului între experiențele acumulate în <i>practica pastorală</i> și viitoarea activitate pastorală în mijlocul oamenilor și în centrele pastoral-parohiale sau altele pentru formare.
7.2 Obiectivele specifice	La finalizarea cu succes a acestei discipline, studenții vor fi capabili să: – formuleze un discurs teologic – dogmatic, moral și pastoral – despre importanța sacramentelor în viața Bisericii; – să distingă în mod critic și apoi să evalueze corect mutațiile recente în practica sacramentală; – să fie atenți față de unele tendințe de relativizare a importanței sacramentelor și să fie promotorii unei culturi bazate pe iertare și reconciliere.

8. Conținut

8.1	Curs	Metode de predare	Observații (ore și referințe bibliografice)
1.	Sacramentul și sacramentalitatea; Cristos, prototipul oricărei sacramentalități	prelegerea, problematizare, dezbateri, demonstrație	2 ore: St. Lupu, <i>Teologia fundamentală a sacramentelor</i> , Iași 2015.
2.	Biserica, sacramentul lui Cristos;	prelegerea, problematizare, dezbateri, demonstrație	2 ore: St. Lupu, <i>Teologia fundamentală a sacramentelor</i> , Iași 2015.
3.	Sacramentele noii legi, sacramentele Bisericii;	prelegerea, problematizare, dezbateri, demonstrație	2 ore: St. Lupu, <i>Teologia fundamentală a sacramentelor</i> , Iași 2015.
4.	Conveniența economiei sacramentale;	prelegerea, problematizare, dezbateri, demonstrație	2 ore: St. Lupu, <i>Teologia fundamentală a sacramentelor</i> , Iași 2015.
5.	Elaborarea istorică a definiției sacramentului ca semn eficace;	prelegerea, problematizare, dezbateri, demonstrație	2 ore: St. Lupu, <i>Teologia fundamentală a sacramentelor</i> , Iași 2015.
6.	Elementele definiției sacramentului; Natura semnului sacramental;	prelegerea, problematizare, dezbateri, demonstrație	2 ore: St. Lupu, <i>Teologia fundamentală a sacramentelor</i> , Iași 2015.
7.	Conținutul teologic și dogmatic al sacramentelor	prelegerea, problematizare, dezbateri, demonstrație	2 ore: St. Lupu, <i>Teologia fundamentală a sacramentelor</i> , Iași 2015.

8.	Teologia sacramentală și scolastica târzie;	prelegerea, problematizare, dezbatere, demonstrație	2 ore: St. Lupu, <i>Teologia fundamentală a sacramentelor</i> , Iași 2015.
9.	Doctrina magisteriului Bisericii despre sacramente înainte de tridentin;	prelegerea, problematizare, dezbatere, demonstrație	2 ore: St. Lupu, <i>Teologia fundamentală a sacramentelor</i> , Iași 2015.
10.	Teologia sacramentală a Conciliilor al IV-lea din Lateran, al II-lea din Lyon și din Florența;	prelegerea, problematizare, dezbatere, demonstrație	2 ore: St. Lupu, <i>Teologia fundamentală a sacramentelor</i> , Iași 2015.
11.	Doctrina sacramentală a Conciliului tridentin în polemică cu Reforma;	prelegerea, problematizare, dezbatere, demonstrație	2 ore: St. Lupu, <i>Teologia fundamentală a sacramentelor</i> , Iași 2015.
12.	Răspunsul dat de Conciliul tridentin Reformei în privința sfințelor taine;	prelegerea, problematizare, dezbatere, demonstrație	2 ore: St. Lupu, <i>Teologia fundamentală a sacramentelor</i> , Iași 2015.
13.	Originea sacramentelor creștine sau instituirea lor de către Isus Cristos;	prelegerea, problematizare, dezbatere, demonstrație	2 ore: St. Lupu, <i>Teologia fundamentală a sacramentelor</i> , Iași 2015.
14.	Eficacitatea sacramentelor / poziția protestantă / Louis Bouyer / Teologia bizantină;	prelegerea, problematizare, dezbatere, demonstrație	2 ore: St. Lupu, <i>Teologia fundamentală a sacramentelor</i> , Iași 2015.

Bibliografie

Referințe principale:

St. Lupu, *Teologia fundamentală a sacramentelor*, Iași 2015.

Referințe suplimentare:

F. COURTH, *Die Sakramente. Ein Lehrbuch für Studium und Praxis der Theologie*, Herder, Freiburg im Breisgau 1995; Șt. LUPU, *Teologia sacramentelor*, Iași 2008; F.J. NOCKE, „Vita in virtù dello Spirito. Dottrina generale dei sacramenti. I singoli sacramenti”, în *Nuovo corso di Dogmatica*, ed. Th. Schneider, II, Queriniana, Brescia 1995, 219-264; 265-451; L. SCHEFFCZYK – A. ZIEGENAUS, *Katholische Dogmatik. VII. Die Heilsgegenwart in der Kirche. Sakramentenlehre*, MM Verlag, Aachen 2003.

8.2	Seminar / Laborator	Metode de predare	Observații (ore și referințe bibliografice)
1.	Isus Cristos, sacrament primordial	prelegerea, problematizare, dezbatere, demonstrație	2 ore, Șt. LUPU, <i>Teologia sacramentelor</i> , Iași 2008
2.	Sacramentalitatea Bisericii	prelegerea, problematizare, dezbatere, demonstrație	2 ore, Șt. LUPU, <i>Teologia sacramentelor</i> , Iași 2008
3.	Conceptul de sacrament în istorie	prelegerea, problematizare, dezbatere, demonstrație	2 ore, Șt. LUPU, <i>Teologia sacramentelor</i> , Iași 2008
4.	Articularea septenară	prelegerea, problematizare, dezbatere, demonstrație	2 ore, Șt. LUPU, <i>Teologia sacramentelor</i> , Iași 2008
5.	Sacramentul, cuvânt vizibil	prelegerea, problematizare, dezbatere, demonstrație	2 ore, Șt. LUPU, <i>Teologia sacramentelor</i> , Iași 2008
6.	Moștenirea lui Isus	prelegerea, problematizare, dezbatere, demonstrație	2 ore, Șt. LUPU, <i>Teologia sacramentelor</i> , Iași 2008
7.	Semn eficace de har	prelegerea, problematizare, dezbatere, demonstrație	2 ore, Șt. LUPU, <i>Teologia sacramentelor</i> , Iași 2008
8.	Cooperarea umană	prelegerea, problematizare, dezbatere, demonstrație	2 ore, Șt. LUPU, <i>Teologia sacramentelor</i> , Iași 2008
9.	Eficiența trinitară	prelegerea, problematizare, dezbatere, demonstrație	2 ore, Șt. LUPU, <i>Teologia sacramentelor</i> , Iași 2008
10.	Concepte de teologie sacramentală	prelegerea, problematizare, dezbatere, demonstrație	2 ore, Șt. LUPU, <i>Teologia sacramentelor</i> , Iași 2008

11.	Concepția evanghelică despre sacrameinte	prelegerea, problematizare, dezbatere, demonstrație	2 ore, Șt. LUPU, <i>Teologia sacramentelor</i> , Iași 2008
12.	Perspectiva reformată	prelegerea, problematizare, dezbatere, demonstrație	2 ore, Șt. LUPU, <i>Teologia sacramentelor</i> , Iași 2008
13.	Convergențe ecumenice	prelegerea, problematizare, dezbatere, demonstrație	2 ore, Șt. LUPU, <i>Teologia sacramentelor</i> , Iași 2008
14.	Sacramentaliile	prelegerea, problematizare, dezbatere, demonstrație	2 ore, Șt. LUPU, <i>Teologia sacramentelor</i> , Iași 2008
Bibliografie F. COURTH, <i>Teologia sacramentelor. Un manual pentru studiul și practica teologiei</i> , Iași 2011; E. FERENȚ, <i>Teologia fundamentală a sacramentelor</i> , ARCB, București 2002; Șt. LUPU, <i>Teologia sacramentelor</i> , Iași 2008; F.J. NOCKE, „Vita in virtù dello Spirito. Dottrina generale dei sacramenti. I singoli sacramenti”, în <i>Nuovo corso di Dogmatica</i> , ed. Th. Schneider, II, Queriniana, Brescia 1995, 219-264; 265-451; L. SCHEFFCZYK – A. ZIEGENAUS, <i>Katholische Dogmatik. VII. Die Heilsgegenwart in der Kirche. Sakramentenlehre</i> , MM Verlag, Aachen 2003.			

9. Coroborarea conținutului disciplinei cu așteptările reprezentanților comunității, asociațiilor profesionale și angajatorilor reprezentativi din domeniul aferent programului

Studentii vor fi capabili să identifice și să folosească resursele individuale, ecleziale, instituționale pentru promovarea unei vieți sacramentale bazate pe învățătura Bisericii Romano-Catolice în contextul local românesc.

10. Evaluare

Tip activitate	10.1 Criterii de evaluare	10.2 Metode de evaluare	10.3 Pondere în nota finală (%)
10.4 Curs	Prezență și participare activă	Final semestru	50%
10.5 Seminar/ Laborator	Prezentare referat	Pe parcurs	50%
10.6 Standard minim de performanță			
Participarea la toate activitățile desfășurate și elaborarea a minim 75% din cerințele cursului			

Data completării

Titular de curs

Titular de seminar

25.09.2018

Conf.univ. dr. pr. Ștefan Lupu

Conf.univ. dr. pr. Ștefan Lupu

Data avizării în departament: 26.09.2018   Director de departament: Conf. univ. dr. pr. Iulian Faraoanu

FIȘA DISCIPLINEI

1. Date despre program

1.1 Instituția de învățământ superior	Universitatea "Alexandru Ioan Cuza" din Iași
1.2 Facultatea	Facultatea de Teologie Romano-Catolică
1.3 Departamentul	Teologie Romano-Catolică
1.4 Domeniul de studii	Teologie
1.5 Ciclul de studii	Master
1.6 Programul de studii / Calificarea	Teologie romano-catolică practică și misionară

2. Date despre disciplină

2.1 Denumirea disciplinei	Etica sexuală și matrimonială						
2.2 Titularul activităților de curs	Lect. univ. dr. pr. Lucian Farcaș						
2.3 Titularul activităților de seminar	Lect. univ. dr. pr. Lucian Farcaș						
2.4 An de studiu	I	2.5 Semestrul	1	2.6 Tip de evaluare	E	2.7 Regim disciplină	OB

* OB – Obligatoriu / OP – Opțional

3. Timpul total estimat (ore pe semestru și activități didactice)

3.1 Număr de ore pe săptămână	4	din care: 3.2 curs	2	3.3. seminar/laborator	2
3.4 Total ore din planul de învățământ	56	din care: 3.5. curs	28	3.6. seminar/laborator	28
Distribuția fondului de timp					ore
Studiu după manual, suport de curs, bibliografie și altele					30
Documentare suplimentară în bibliotecă, pe platformele electronice de specialitate și pe teren					30
Pregătire seminarii/laboratoare, teme, referate, portofolii și eseuri					28
Tutoriat					10
Examinări					2
Alte activități					24
3.7 Total ore studiu individual					100
3.8 Total ore pe semestru					150
3.9 Număr de credite					6

4. Precondiții (dacă este cazul)

4.1 De curriculum	Participarea la cursurile și seminariile de <i>Teologie Morală fundamentală</i> – examene luate
4.2 De competențe	Aplicarea conceptelor de teologie morală fundamentală la domeniile specifice de morală specială; Capacitatea de identificare a conceptelor de etică sexuală și integrarea lor într-o analiză teologică sistematică; Posibilitatea de diferențiere între metodele și practica vieții sexuale de altădată și cele actuale.

5. Condiții (dacă este cazul)

5.1 De desfășurare a cursului	Participarea obligatorie și activă la curs.
5.2 De desfășurare a seminarului/laboratorului	Pregătirea – individual sau în echipă – a unui referat, expunerea lui în plenum, redactarea acestuia în forma printabilă.

6. Competențe specifice acumulate

Competențe profesionale	<p>C1. Cunoașterea, înțelegerea și folosirea conceptelor fundamentale ale teologiei, precum și a metodelor și mijloacelor necesare în activitatea pastorală a Bisericii Catolice;</p> <p>C2. Capacitatea de a folosi conceptele și posibilitățile materiale pentru a le aplica într-o manieră și scop pozitiv realităților prezente în Biserică și societate;</p> <p>C3. Abilitatea de a înțelege, interpreta și aplica Teologia în societatea și cultura contemporană;</p> <p>C4. Dezvoltarea aptitudinilor de comunicare cu oamenii pentru a-i ajuta în drumul împlinirii lor spirituale și umane;</p> <p>C5. Capacitatea de cercetare științifică și de documentare în domeniu.</p>
Competențe transversale	<p>CT1. Aplicarea strategiilor de activitate pastorală eficientă și responsabilă pe baza principiilor, normelor și valorilor religioase și civile;</p> <p>CT2. Aplicarea principiilor și tehnicilor de activitate în colaborare interdisciplinară;</p> <p>CT3. Formularea unor strategii de îmbunătățire a pregătirii profesionale și de actualizare a învățurii Bisericii în domeniul pastoral.</p>

7. Obiectivele disciplinei (din grila competențelor specifice acumulate)

7.1. Obiectivul general	<p>Asimilarea profundă, la nivel personal, a elementelor constitutive ale eticii sexuale și matrimoniale;</p> <p>Deprinderea didactică și pastorală în expunerea competentă și credibilă a cunoștințelor asimilate;</p> <p>Abordarea responsabilă a mutațiilor care, pe de o parte afectează negativ sexualitatea integră și familia creștină și, pe de altă parte, angajarea competentă în abordarea mutațiilor favorabile unei sexualități sănătoase unei familii împlinite;</p> <p>Exercitarea dialogului între experiențele acumulate în <i>practica pastorală</i> și viitoare activitate pastorală în mijlocul oamenilor și în centrele pastoral-parohiale sau altele pentru formare.</p>
7.2. Obiectivele specifice	<p>La finalizarea cu succes a acestei discipline, studenții vor fi capabili să:</p> <p>Formuleze un discurs teologic – dogmatic, moral și pastoral – despre o etică sexuală și matrimonială care promovează o iubire responsabilă și rodnică;</p> <p>Să distingă în mod critic și apoi să evalueze corect mutațiile recente în domeniul sexual și matrimonial;</p> <p>Să fie rezervați în fața unei revoluții sexuale contrare demnității ființei umane și să promoveze bazele unei iubiri spre împlinirea persoanei și promovarea vieții, mai ales la nivel matrimonial sacramental .</p>

8. Conținut

8.1	Curs	Metode de predare	Observații (ore și referințe bibliografice)
1.	Introducere generală în etica sexuală și matrimonială	prelegere, problematizare, dezbateri	2 ore, L. Farcaș, <i>Etica sexuală și matrimonială</i> , Iași 2015.
2.	Etica sexuală în contextul zilelor noastre	prelegere, problematizare, dezbateri	2 ore, L. Farcaș, <i>Etica sexuală și matrimonială</i> , Iași 2015.
3.	Fundamentul antropologic al sexualității	prelegere, problematizare, dezbateri	2 ore, L. Farcaș, <i>Etica sexuală și matrimonială</i> , Iași 2015.
4.	Mesajul creștin și sexualitatea	prelegere, problematizare, dezbateri	2 ore, L. Farcaș, <i>Etica sexuală și matrimonială</i> , Iași 2015.
5.	Pentru o sexualitate integrată	prelegere, problematizare, dezbateri	2 ore, L. Farcaș, <i>Etica sexuală și matrimonială</i> , Iași 2015.
6.	Probleme speciale de etică sexuală	prelegere, problematizare, dezbateri	2 ore, L. Farcaș, <i>Etica sexuală și matrimonială</i> , Iași 2015.
7.	Căsătoria în istoria mântuirii	prelegere, problematizare, dezbateri	2 ore, L. Farcaș, <i>Etica sexuală și matrimonială</i> , Iași 2015.
8.	Reflecția teologică despre căsătorie	prelegere, problematizare, dezbateri	2 ore, L. Farcaș, <i>Etica sexuală și matrimonială</i> , Iași 2015.

9.	Etica iubirii conjugale	prelegere, problematizare, dezbateri	4 ore, L. Farcaș, <i>Etica sexuală și matrimonială</i> , Iași 2015.
10.	Familia – sanctuar al vieții	prelegere, problematizare, dezbateri	4 ore, L. Farcaș, <i>Etica sexuală și matrimonială</i> , Iași 2015.
11.	Problematicele celor divorțați recăsătoriți	prelegere, problematizare, dezbateri	2 ore, L. Farcaș, <i>Etica sexuală și matrimonială</i> , Iași 2015.
12.	Actualitatea enciclicei <i>Humanae vitae</i>	prelegere, problematizare, dezbateri	2 ore, L. Farcaș, <i>Etica sexuală și matrimonială</i> , Iași 2015.
<p>Bibliografie Referințe principale: L. Farcaș, <i>Etica sexuală și matrimonială</i>, Iași 2015.</p> <p>AUBERT J.M., „Sesualité e vie sociale” în <i>Supplément</i> 111 (1974) 458-479. AUTIERO A., „Sesualità” în <i>NDTM</i>, 1222-1236. BAIRNAERT L., „Célibat sacerdotal et sexualité” în <i>Etudes</i> 320 (1964) 367-374. BASEVI C., „La dottrina di S. Paolo sulla sessualità umana e la condizione della donna in <i>ICor</i>. Studio di <i>ICor</i> 7 e <i>ICor</i> 11,3-15” în <i>Annales Theologici</i> 1-2 (1987) 51-72. BOIARDI A., „Sesualità maschile e femminile tra natura e cultura” in <i>Medicina e Morale</i> 1 (1983) 12-24. BOZON M. – LERIDON H., ed., <i>Sesualité et sciences sociales</i>, Ined-Puf, Paris 1993. BRESCIANI C., <i>Personalismo e morale sessuale. Aspetti teologici e psicologici</i>, Piemme, Casale Monferrato 1983. CAFFARRA C., <i>Etica generale della sessualità</i>, Ares, Milano 1991. CHAPELLE A., <i>Sexualité et sainteté</i>, Bruxelles 1977. CLEMENT O., „Significato spirituale dell’eros” în <i>Problemi di sessualità e fecondità umana</i> 1 (1990) 101. COLEMAN G.D., <i>Homosexuality. Catholic teaching and pastoral practice</i>, Paulist Press, New York - Mahwah 1996. CONCETTI G., <i>Sesso e sacramenti</i>, Edizioni Vivere In, Roma 1995. DAVANZO G., <i>Sesualità umana e etica dell’amore</i>, Ancora, Milano 1986. DE KRUIJF T.C., <i>La sessualità nella Bibbia</i>, Paoline, Bari 1968. DE LAVALETTE H., „Sexualité et politique au regard de la morale chrétienne” în <i>Recherches de Sciences Religieuses</i> 62 (1974) 5-80. FLORIO G. – LANDI C., <i>Sesualità nella storia e nella Bibbia</i>, Citadella, Assisi 1994. GOFFI T., <i>Etica sessuale cristiana</i>, Dehoniane, Bologna 1972. HÄRING B., „Sesualità” în <i>DETM</i>, Paoline, Roma 1981, 997-998. LEVAY S., <i>The sexual brain</i>, MIT Press, London 1993. LOPEZ F. – FUERTES A., <i>Le dimensioni della sessualità</i>, Borla, Roma 1992. MAGGIONI B., <i>Sesso e castità nella Bibbia</i>, în <i>Servizio della Parola</i> 31 (1971) 25. MATTIOLI A., <i>Le realtà sessuali nella Bibbia. Storia e dottrina</i>, Piemme, Roma 1987. MCNEILL J., <i>The Church and the homosexual</i>, Andrews & McMell, Kansas City 1976. NUTTIN J., <i>Psicanalisi e personalità</i>, San Paolo, Cinisello Balsamo 1995⁹. O’NEIL R.P. – DONOVAN M. A., <i>Sesualità e responsabilità morale</i>, Gribaudi, Torino 1970. ORAISON M., <i>Le mystère humaine de la sexualité</i>, Le Seuil, Paris 1965. ROTTER H., <i>Sexualität und christliche Moral</i>, Tyrolia, Innsbruck 1991. VIDAL M., <i>Etica della sessualità</i>, SEI, Torino 1993. ZUCCARO C., <i>Morale sessuale. Nuovo manuale di teologia morale</i>, Dehoniane, Bologna 1997.</p>			
8.2	Seminar / Laborator	Metode de predare	Observații (ore și referințe bibliografice)
1.	Pius al XI-lea, <i>Casti connubii</i> , 31 decembrie 1930.	Prezentare text, analiza tematică, problematizare	2 ore, BOIARDI A., „Sesualità maschile e femminile tra natura e cultura” in <i>Medicina e Morale</i> 1 (1983); CICCONE L., <i>Etica sessuale cristiana. Doppo la</i>

			dichiarazione „Persona humana”, Ares, Milano 1977.
2.	Paul al VI-lea, <i>Humanae vitae</i> , 25 iulie 1968.	Prezentare text, analiza tematică, problematizare	2 ore, BOIARDI A., „Sessualità maschile e femminile tra natura e cultura” in <i>Medicina e Morale</i> 1 (1983); CICCONE L., <i>Etica sessuale cristiana. Doppo la dichiarazione „Persona humana”</i> , Ares, Milano 1977.
3.	Ioan Paul al II-lea, <i>Familiaris consortio</i> , 2 decembrie 1981.	Prezentare text, analiza tematică, problematizare	2 ore, BOIARDI A., „Sessualità maschile e femminile tra natura e cultura” in <i>Medicina e Morale</i> 1 (1983); CICCONE L., <i>Etica sessuale cristiana. Doppo la dichiarazione „Persona humana”</i> , Ares, Milano 1977.
4.	Ioan Paul al II-lea, <i>Mulieris dignitatem</i> , 15 august 1988.	Prezentare text, analiza tematică, problematizare	2 ore, GATTI G., <i>Morale sessuale, educazione dell’amore</i> , Elle Di Ci, Leumann 1988. HERITIER F., <i>Maschile e femminile. Pensiero della differenza</i> , Laterza, Roma-Bari 1997.
5.	Ioan Paul al II-lea, <i>Scrisoare către familii, Gratissima sane</i> , 2 februarie 1994.	Prezentare text, analiza tematică, problematizare	2 ore, GATTI G., <i>Morale sessuale, educazione dell’amore</i> , Elle Di Ci, Leumann 1988. HERITIER F., <i>Maschile e femminile. Pensiero della differenza</i> , Laterza, Roma-Bari 1997.
6.	Ioan Paul al II-lea, <i>Evangelium vitae</i> , 25 martie 1995.	Prezentare text, analiza tematică, problematizare	2 ore, GATTI G., <i>Morale sessuale, educazione dell’amore</i> , Elle Di Ci, Leumann 1988. HERITIER F., <i>Maschile e femminile. Pensiero della differenza</i> , Laterza, Roma-Bari 1997.
7.	Congregația pentru Doctrina Credinței (CDC), <i>Alcune questioni di etica sessuale</i> (29 decembrie 1975): EV 5, 1717-1745.	Prezentare text, analiza tematică, problematizare	2 ore, CONCETTI G., <i>Sesso e sacramenti</i> , Edizioni Vivere In, Roma 1995. CUYAS M., <i>Antropologia sexual, Promocio Popolar Cristiana</i> , Madrid 1991.
8.	CDC, <i>Lettera ai vescovi della Chiesa cattolica sulla cura pastorale delle persone omosessuali</i> (1 octombrie 1986): EV 10, 902-948.	Prezentare text, analiza tematică, problematizare	2 ore, CONCETTI G., <i>Sesso e sacramenti</i> , Edizioni Vivere In, Roma 1995. CUYAS M., <i>Antropologia sexual, Promocio Popolar Cristiana</i> , Madrid 1991.
9.	CDC, <i>Alcune considerazioni concernenti la Risposta a proposte di legge sulla non discriminazione delle persone omosessuali</i> , în <i>L’Osservatore Romano</i> , 24 iulie 1992.	Prezentare text, analiza tematică, problematizare	2 ore, CONCETTI G., <i>Sesso e sacramenti</i> , Edizioni Vivere In, Roma 1995. CUYAS M., <i>Antropologia sexual, Promocio Popolar Cristiana</i> , Madrid 1991.
10.	CDC, <i>Orientamenti educativi sull’amore umano</i> (1.11.1983): EV 9, 417-530.	Prezentare text, analiza tematică, problematizare	2 ore, CONCETTI G., <i>Sesso e sacramenti</i> , Edizioni Vivere In, Roma 1995. CUYAS M., <i>Antropologia sexual, Promocio</i>

			Popolar Cristiana, Madrid 1991.
11.	Consiliul Pontifical pentru Comunicații Sociale, <i>Pornografia e violenza nei mezzi di comunicazione: un risposta pastorale</i> , Città del Vaticano 1989.	Prezentare text, analiza tematică, problematizare	2 ore, CONCETTI G., <i>Sesso e sacramenti</i> , Edizioni Vivere In, Roma 1995. CUYAS M., <i>Antropologia sexual</i> , Promocio Popolar Cristiana, Madrid 1991.
12.	Situația <i>educației</i> sexuale și matrimoniale în societatea românească	Problematizare	2 ore, Cartea Sinodală, Iași 2005.
13.	Familia în România de astăzi	Problematizare	2 ore, Cartea Sinodală, Iași 2005.
14.	Concluzii	Analiza tematică	2 ore, Cartea Sinodală, Iași 2005.

Bibliografie

BOIARDI A., „Sessualità maschile e femminile tra natura e cultura” in *Medicina e Morale* 1 (1983) 12-24.
 CAPELLI G., „Autoerotismo” în *NDTM*, 60-70.
 CICCONE L., *Etica sessuale cristiana. Doppo la dichiarazione „Persona humana”*, Ares, Milano 1977.
 CONCETTI G., *Sesso e sacramenti*, Edizioni Vivere In, Roma 1995.
 CUYAS M., *Antropologia sexual*, Promocio Popolar Cristiana, Madrid 1991.
 FANULI A., „Corporeità e sessualità. Il messaggio dell’Antico Testamento” în *Credere oggi* 48 (1988) 16-29.
 FROMM E., *L’arte di amare*, Il Saggiatore, Milano 1975.
 GATTI G., *Morale sessuale, educazione dell’amore*, Elle Di Ci, Leumann 1988.
 HERITIER F., *Maschile e femminile. Pensiero della differenza*, Laterza, Roma-Bari 1997.
 KINSEY H.C., *Il comportamento sessuale dell’uomo*, Bompiani, Milano 1950.
 REICH W., *La rivoluzione sessuale*, Feltrinelli, Milano 1964.
 SNOECK C.J., „Matrimonio e istituzionalizzazione dei rapporti sessuali” în *Concilium* 5 (1970) 137-150.
 TETTAMANZI D., „Morale sessuale” in *La Scuola Cattolica* 114 (1986) 646-657.
 VALSECCHI A., *Nuove vie dell’etica sessuale*, Queriniana, Brescia 1972.

9. Coroborarea conținutului disciplinei cu așteptările Bisericii locale și cu situațiile sociale specifice vieții actuale

Studentii vor fi capabili sa identifice si sa folosească resursele individuale, ecleziale, instituționale pentru promovarea unei pastorații adecvate cât privește morala sexuală și matrimonială în contextul datelor specifice Bisericii locale.

10. Evaluare

Tip activitate	10.1 Criterii de evaluare	10.2 Metode de evaluare	10.3 Pondere în nota finală (%)
10.4 Curs	Prezență și participare activă	Final semestru	50%
10.5 Seminar/ Laborator	Prezentare referat	Pe parcurs	50%
10.6 Standard minim de performanță			
Participarea la toate activitățile desfășurate și elaborarea a minim 75% din cerințele cursului			

Data completării

Titular de curs

Titular de seminar

25.09.2018

Lect. univ. dr. pr. Lucian FARCAȘ

Lect. univ. dr. pr. Lucian FARCAȘ

Data avizării in departament: 27.09.2018

Director de departament: Conf. univ. dr. pr. Iulian Faraoanu

FIȘA DISCIPLINEI

1. Date despre program

1.1 Instituția de învățământ superior	Universitatea "Alexandru Ioan Cuza" din Iași
1.2 Facultatea	Facultatea de Teologie Romano-Catolică
1.3 Departamentul	Teologie Romano-Catolică
1.4 Domeniul de studii	Teologie
1.5 Ciclul de studii	Master
1.6 Programul de studii / Calificarea	Teologie romano-catolică practică și misionară

2. Date despre disciplină

2.1 Denumirea disciplinei		Preotul, identitate și misiune					
2.2 Titularul activităților de curs		Lect. univ.dr. pr. Daniel Iacobiu					
2.3 Titularul activităților de seminar		Lect. univ.dr. pr. Daniel Iacobiu					
2.4 An de studiu	I	2.5 Semestru	1	2.6 Tip de evaluare	EVP	2.7 Regimul disciplinei*	OB

* OB – Obligatoriu / OP – Opțional

3. Timpul total estimat (ore pe semestru și activități didactice)

3.1 Număr de ore pe săptămână	2	din care: 3.2 curs	1	3.3 seminar/laborator	1
3.4 Total ore din planul de învățământ	28	din care: 3.5 curs	14	3.6 seminar/laborator	14
Distribuția fondului de timp					ore
Studiu după manual, suport de curs, bibliografie și altele					30
Documentare suplimentară în bibliotecă, pe platformele electronice de specialitate și pe teren					30
Pregătire seminarii/laboratoare, teme, referate, portofolii și eseuri					28
Tutoriat					10
Examinări					2
Alte activități					52
3.7 Total ore studiu individual					152
3.8 Total ore pe semestru					150
3.9 Număr de credite					6

4. Precondiții (dacă este cazul)

4.1 De curriculum	Introducere în teologia pastorală
4.2 De competențe	Definirea conceptelor, teoriilor și a metodelor teologiei pastorale. Utilizarea cunoștințelor de bază în explicarea și interpretarea situației pastorale a credincioșilor. Elaborarea de proiecte inovative de intervenție la nivel comunitar.

5. Condiții (dacă este cazul)

5.1 De desfășurare a cursului	Participarea obligatorie și activă la curs.
5.2 De desfășurare a seminarului/ laboratorului	Pregătirea – individual sau în echipă – a unui referat, expunerea lui în plenum, redactarea acestuia în forma printabilă.

6. Competențe specifice acumulate

Competențe profesionale	C1. Cunoașterea, înțelegerea și folosirea conceptelor fundamentale ale teologiei, precum și a metodelor și mijloacelor necesare în activitatea pastorală a Bisericii Catolice; C2. Capacitatea de a folosi conceptele și posibilitățile materiale pentru a le aplica într-o manieră și scop pozitiv realităților prezente în Biserică și societate; C3. Abilitatea de a înțelege, interpreta și aplica Teologia în societatea și cultura contemporană; C4. Dezvoltarea aptitudinilor de comunicare cu oamenii pentru a-i ajuta în drumul împlinirii lor spirituale și umane; C5. Capacitatea de cercetare științifică și de documentare în domeniu.
Competențe transversale	CT1. Aplicarea strategiilor de activitate pastorală eficientă și responsabilă pe baza principiilor, normelor și valorilor religioase și civile; CT2. Aplicarea principiilor și tehnicilor de activitate în colaborare interdisciplinară; CT3. Formularea unor strategii de îmbunătățire a pregătirii profesionale și de actualizare a învățării Bisericii în domeniul pastoral.

7. Obiectivele disciplinei (din grila competențelor specifice acumulate)

7.1 Obiectivul general	<ul style="list-style-type: none"> - aplicarea cunoștințelor și capacităților teologice și duhovnicești în activitatea de pastorație, - discernerea izvoarelor autentice ale studiului teologic, mulțumită unei interpretări adecvate a Sfințelor Scripturi, - cunoașterii datelor esențiale ale tradiției de viață a Bisericii și a doctrinei oficiale în afirmațiile sale majore; - comunicarea în mod eficient a cunoștințelor teologico-pastorale, adaptate condițiilor auditorilor (vârstă, pregătire); - comunicarea, cu caracter pastoral, a cunoștințelor de istorie asimilate, diferitelor categorii de enoriași;
7.2 Obiectivele specifice	La finalizarea cu succes a acestei discipline, studenții vor fi capabili să: Formuleze un discurs teologic – dogmatic, moral și pastoral – despre importanța viața și misiunea preotului; Să distingă în mod critic și apoi să evalueze corect mutațiile recente în viața pastorală a Bisericii; Să fie rezervați în fața unor tendințe de relativizare a importanței Preoției și să fie promotorii unei culturi bazate pe iertare și reconciliere.

8. Conținut

8.1	Curs	Metode de predare	Observații (ore și referințe bibliografice)
1.	Considerații generale despre slujirea sacerdotală	Prelegere și dezbateri	1 oră, I. Enășoae, <i>Identitatea și misiunea preotului în Biserică și în lume</i> , Iași 2015.
2.	Natura și misiunea preoției ierarhice	Prelegere și dezbateri	1 oră, I. Enășoae, <i>Identitatea și misiunea preotului în Biserică și în lume</i> , Iași 2015.
3.	Misiunea caracteristică a preotului	Prelegere și dezbateri	1 oră, I. Enășoae, <i>Identitatea și misiunea preotului în Biserică și în lume</i> , Iași 2015.
4.	Preoția ierarhică și preoția comună	Prelegere și dezbateri	1 oră, I. Enășoae, <i>Identitatea și misiunea preotului în Biserică și în lume</i> , Iași 2015.
5.	Preotul în slujirea cuvântului lui Dumnezeu	Prelegere și dezbateri	1 oră, I. Enășoae, <i>Identitatea și misiunea preotului în Biserică și în lume</i> , Iași 2015.
6.	Natura și conținutul evanghelizării	Prelegere și dezbateri	1 oră, I. Enășoae, <i>Identitatea și misiunea preotului în Biserică și în lume</i> , Iași 2015.
7.	Căi și forme pentru o evanghelizare eficace	Prelegere și dezbateri	1 oră, I. Enășoae, <i>Identitatea și misiunea preotului în Biserică și în lume</i> , Iași 2015.
8.	Preotul în celebrarea tainelor lui Dumnezeu	Prelegere și dezbateri	1 oră, I. Enășoae, <i>Identitatea și misiunea preotului în Biserică și în lume</i> , Iași 2015.
9.	Preotul în conducerea pastorală a comunității	Prelegere și dezbateri	1 oră, I. Enășoae, <i>Identitatea și misiunea preotului în Biserică și în lume</i> , Iași 2015.

10.	Programarea și organizarea pastorației	Prelegere și dezbatere	1 oră, I. Enășoae, <i>Identitatea și misiunea preotului în Biserică și în lume</i> , Iași 2015.
11.	Caritatea pastorală	Prelegere și dezbatere	1 oră, I. Enășoae, <i>Identitatea și misiunea preotului în Biserică și în lume</i> , Iași 2015.
12.	Consacrare totală în misiunea sacerdotală pastorală	Prelegere și dezbatere	1 oră, I. Enășoae, <i>Identitatea și misiunea preotului în Biserică și în lume</i> , Iași 2015.
13.	Natura și necesitatea formării permanente	Prelegere și dezbatere	1 oră, I. Enășoae, <i>Identitatea și misiunea preotului în Biserică și în lume</i> , Iași 2015.
14.	Dimensiunile formării permanente	Prelegere și dezbatere	1 oră, I. Enășoae, <i>Identitatea și misiunea preotului în Biserică și în lume</i> , Iași 2015.

Bibliografie

Referințe principale:

I. Enășoae, *Identitatea și misiunea preotului în Biserică și în lume*, Iași 2015.

Referințe suplimentare:

Aspetti della teologia del sacerdozio dopo il Concilio, Roma, 1974; BALLESTRERO A., *Servi con Cristo servo*, Leumann (Torino), 1993; CASTELLUCCI E., *Il ministero ordinato*, Brescia, 2002; CHIAPPETTA L., *Il manuale del parroco*, Roma, 1997; COLETTI D., *Vivere da prete. La forma cristiana della vita sacerdotale*, Casale Monferrato, 1995; CONGREGAȚIA PENTRU CLER, *Directoriu pentru slujirea și viața preoților – Tota Ecclesia* (31.03.1994), București, 1994; IDEM, *Ecclesiae de mysterio, Istruzione su alcune questioni circa la collaborazione dei fedeli laici al ministero dei sacerdoti* (15.08.1997), Città del Vaticano, 1997; IDEM, *Preotul, învățător al cuvântului, ministru al sacramentelor și păstor al comunității pentru cel de-al treilea mileniu creștin* (19.03.1999), Iași, 2000; IDEM, *Preotul, păstor și călăuză a comunității parohiale* (04.08.2002), Iași, 2003; COSTA M., *Tra identità e formazione. La spiritualità sacerdotale*, Roma, 1999; DENIS H., *La teologia del presbiterato da Trento al Vaticano II*, Brescia, 1987; DIANICH S., *Teologia del ministero ordinato*, Roma, 1984; FAVALE A., *I presbiteri. Identità. Missione, spiritualità e formazione permanente*, Leumann (Torino), 1999; IDEM, *La formazione iniziale dei candidati al presbiterato*, Roma, 1995; GALOT J., *Teologia del sacerdozio*, Firenze, 1981; GERARDI R., *Il ministero pastorale del presbitero*, Casale Monferrato, 1989; GRESHAKE G., *Essere preti. Teologia e spiritualità del ministero sacerdotale*, Brescia, 1984; IOAN PAUL al II-lea, *Exortația apostolică postsinodală Pastores dabo vobis* (25.03.1992), Iași, 2000; MANARANCHE A., *I preti. Crisi e formazione*, Torino, 1996; MARCUS E., *I preti*, Milano, 1988; MARTELET G., *Teologia del sacerdozio*, Brescia, 1986; VICARIATO DI ROMA, *Prontuario teologico in preparazione agli Ordini e ai Ministeri*, Bologna, 1991.

8.2	Seminar / Laborator	Metode de predare	Observații (ore și referințe bibliografice)
1.	Multiple aspecte problematice	Prelegere și problematizări	1 oră, A. Bișoc, <i>Preotul, identitate, misiune și formare permanentă</i> , Sapiientia, Iași 2007
2.	Calea deschisă de Conciliul al II-lea din Vatican	Prelegere și problematizări	1 oră, A. Bișoc, <i>Preotul, identitate, misiune și formare permanentă</i> , Sapiientia, Iași 2007
3.	Preotul în raport cu Cristos și Biserica	Prelegere și problematizări	1 oră, A. Bișoc, <i>Preotul, identitate, misiune și formare permanentă</i> , Sapiientia, Iași 2007
4.	Datoria preotului de a evangeliza	Prelegere și problematizări	1 oră, A. Bișoc, <i>Preotul, identitate, misiune și formare permanentă</i> , Sapiientia, Iași 2007
5.	Importanța comunicării	Prelegere și problematizări	1 oră, A. Bișoc, <i>Preotul, identitate, misiune și formare permanentă</i> , Sapiientia, Iași 2007
6.	Preotul și sacramentele	Prelegere și problematizări	1 oră, A. Bișoc, <i>Preotul, identitate, misiune și formare permanentă</i> , Sapiientia, Iași 2007
7.	Preotul și diverse acte de cult	Prelegere și problematizări	1 oră, A. Bișoc, <i>Preotul, identitate, misiune și formare permanentă</i> , Sapiientia, Iași 2007
8.	Comuniunea parohială și universală	Prelegere și problematizări	1 oră, A. Bișoc, <i>Preotul, identitate, misiune și formare permanentă</i> , Sapiientia, Iași 2007
9.	Coordonarea și însuflețirea comunității creștine	Prelegere și problematizări	1 oră, A. Bișoc, <i>Preotul, identitate, misiune și formare permanentă</i> , Sapiientia, Iași 2007

10.	Problemele sociale și politice	Prelegere și problematizări	1 oră, A. Bișoc, <i>Preotul, identitate, misiune și formare permanentă</i> , Sapientia, Iași 2007
11.	Asemănarea cu Isus Cristos, Capul și Păstorul	Prelegere și problematizări	1 oră, A. Bișoc, <i>Preotul, identitate, misiune și formare permanentă</i> , Sapientia, Iași 2007
12.	Caritatea pastorală în comuniune și fraternitate	Prelegere și problematizări	1 oră, A. Bișoc, <i>Preotul, identitate, misiune și formare permanentă</i> , Sapientia, Iași 2007
13.	Profeți și martori ai realităților veșnice	Prelegere și problematizări	1 oră, A. Bișoc, <i>Preotul, identitate, misiune și formare permanentă</i> , Sapientia, Iași 2007
14.	Forme speciale de slujire	Prelegere și problematizări	1 oră, A. Bișoc, <i>Preotul, identitate, misiune și formare permanentă</i> , Sapientia, Iași 2007

Bibliografie

Aspetti della teologia del sacerdozio dopo il Concilio, Roma, 1974; BALLESTRERO A., *Servi con Cristo servo*, Leumann (Torino), 1993; CASTELLUCCI E., *Il ministero ordinato*, Brescia, 2002; CHIAPPETTA L., *Il manuale del parroco*, Roma, 1997; COLETTI D., *Vivere da prete. La forma cristiana della vita sacerdotale*, Casale Monferrato, 1995; CONGREGAȚIA PENTRU CLER, *Directoriu pentru slujirea și viața preoților – Tota Ecclesia* (31.03.1994), București, 1994; IDEM, *Ecclesiae de mysterio, Istruzione su alcune questioni circa la collaborazione dei fedeli laici al ministero dei sacerdoti* (15.08.1997), Città del Vaticano, 1997; IDEM, *Preotul, învățător al cuvântului, ministru al sacramentelor și păstor al comunității pentru cel de-al treilea mileniu creștin* (19.03.1999), Iași, 2000; IDEM, *Preotul, păstor și călăuză a comunității parohiale* (04.08.2002), Iași, 2003; COSTA M., *Tra identità e formazione. La spiritualità sacerdotale*, Roma, 1999; DENIS H., *La teologia del presbiterato da Trento al Vaticano II*, Brescia, 1987; DIANICH S., *Teologia del ministero ordinato*, Roma, 1984; FAVALE A., *I presbiteri. Identità. Missione, spiritualità e formazione permanente*, Leumann (Torino), 1999; IDEM, *La formazione iniziale dei candidati al presbiterato*, Roma, 1995; GALOT J., *Teologia del sacerdozio*, Firenze, 1981; GERARDI R., *Il ministero pastorale del presbitero*, Casale Monferrato, 1989; GRESHAKE G., *Essere preti. Teologia e spiritualità del ministero sacerdotale*, Brescia, 1984; IOAN PAUL al II-lea, *Exortația apostolică postsinodală Pastores dabo vobis* (25.03.1992), Iași, 2000; MANARANCHE A., *I preti. Crisi e formazione*, Torino, 1996; MARCUS E., *I preti*, Milano, 1988; MARTELET G., *Teologia del sacerdozio*, Brescia, 1986; VICARIATO DI ROMA, *Prontuario teologico in preparazione agli Ordini e ai Ministeri*, Bologna, 1991.

9. Coroborarea conținutului disciplinei cu așteptările reprezentanților comunității, asociațiilor profesionale și angajatorilor reprezentativi din domeniul aferent programului

Studentii vor fi capabili să identifice și să folosească resursele individuale, ecleziale, instituționale pentru promovarea unei vieți preoțești bazate pe învățătura Bisericii Romano-Catolice în contextul local românesc.

10. Evaluare

Tip activitate	10.1 Criterii de evaluare	10.2 Metode de evaluare	10.3 Pondere în nota finală (%)
10.4 Curs	Prezență și participare activă	Final semestru	30%
10.5 Seminar/ Laborator	Prezentare referate	Pe parcurs	70%
10.6 Standard minim de performanță			
Participarea la toate activitățile desfășurate și elaborarea a minim 75% din cerințele cursului			

Data completării

Titular de curs

Titular de seminar

25.09.2018

Lect. univ.dr. pr. Daniel Iacobiuț

Lect. univ.dr. pr. Daniel Iacobiuț

Data avizării în departament: 26.09.2018

Director de departament: Conf. univ. dr. pr. Iulian Faraoanu

FIȘA DISCIPLINEI

1. Date despre program

1.1 Instituția de învățământ superior	Universitatea "Alexandru Ioan Cuza" din Iași
1.2 Facultatea	Facultatea de Teologie Romano-Catolică
1.3 Departamentul	Teologie Romano-Catolică
1.4 Domeniul de studii	Teologie
1.5 Ciclu de studii	Master
1.6 Programul de studii / Calificarea	Teologie romano-catolică practică și misionară

2. Date despre disciplină

2.1 Denumirea disciplinei	Cărțile III, V și VI din Codul de Drept Canonic						
2.2 Titularul activităților de curs	Lect. univ. dr. pr. Benone Farcaș						
2.3 Titularul activităților de seminar	Lect. univ. dr. pr. Benone Farcaș						
2.4 An de studiu	I	2.5 Semestru	1	2.6 Tip de evaluare	EVP	2.7 Regimul disciplinei*	OP

* *OB – Obligatoriu / OP – Opțional*

3. Timpul total estimat (ore pe semestru și activități didactice)

3.1 Număr de ore pe săptămână	2	din care: 3.2 curs	1	3.3 seminar/laborator	1
3.4 Total ore din planul de învățământ	28	din care: 3.5 curs	14	3.6 seminar/laborator	14
Distribuția fondului de timp					ore
Studiu după manual, suport de curs, bibliografie și altele					30
Documentare suplimentară în bibliotecă, pe platformele electronice de specialitate și pe teren					30
Pregătire seminarii/laboratoare, teme, referate, portofolii și eseuri					28
Tutoriat					10
Examinări					2
Alte activități					52
3.7 Total ore studiu individual					152
3.8 Total ore pe semestru					150
3.9 Număr de credite					6

4. Precondiții (dacă este cazul)

4.1 De curriculum	Introducere în dreptul canonic
4.2 De competențe	Definirea conceptelor, teoriilor și a metodelor dreptului canonic. Utilizarea cunoștințelor de bază în explicarea și interpretarea situației pastorale a credincioșilor. Elaborarea de proiecte inovative de intervenție la nivel comunitar.

5. Condiții (dacă este cazul)

5.1 De desfășurare a cursului	Participarea obligatorie și activă la curs.
5.2 De desfășurare a seminarului/laboratorului	Pregătirea – individual sau în echipă – a unui referat, expunerea lui în plenum, redactarea acestuia în forma printabilă.

6. Competențe specifice acumulate

Competențe profesionale	C1. Cunoașterea, înțelegerea și folosirea conceptelor fundamentale ale teologiei, precum și a metodelor și mijloacelor necesare în activitatea pastorală a Bisericii Catolice; C2. Capacitatea de a folosi conceptele și posibilitățile materiale pentru a le aplica într-o manieră și scop pozitiv realităților prezente în Biserică și societate; C3. Abilitatea de a înțelege, interpreta și aplica Teologia în societatea și cultura contemporană; C4. Dezvoltarea aptitudinilor de comunicare cu oamenii pentru a-i ajuta în drumul împlinirii lor spirituale și umane; C5. Capacitatea de cercetare științifică și de documentare în domeniu.
Competențe transversale	CT1. Aplicarea strategiilor de activitate pastorală eficientă și responsabilă pe baza principiilor, normelor și valorilor religioase și civile; CT2. Aplicarea principiilor și tehnicilor de activitate în colaborare interdisciplinară; CT3. Formularea unor strategii de îmbunătățire a pregătirii profesionale și de actualizare a învățurii Bisericii în domeniul pastoral.

7. Obiectivele disciplinei (din grila competențelor specifice acumulate)

7.1 Obiectivul general	<ul style="list-style-type: none"> - aplicarea cunoștințelor și capacităților teologice și duhovnicești în activitatea de pastorație, comunicarea în mod eficient a cunoștințelor teologico-pastorale, adaptate condițiilor auditorilor (vârstă, pregătire); - argumentarea teologică a calificării morale a comportamentului uman în diferitele sale ipostaze (familie, societate, economie, religie); - discernerea valorii științifice a unui text de teologie; - comunicarea, cu caracter pastoral, a cunoștințelor de istorie asimilate, diferitelor categorii de enoriași;
7.2 Obiectivele specifice	La finalizarea cu succes a acestei discipline, studenții vor fi capabili să: <ul style="list-style-type: none"> - abilitatea utilizării metodelor specifice de cercetare în domeniul științific; - însușirea toleranței religioase, în spiritul obiectivității științifice, - cunoașterea rezultatelor dialogului ecumenic, interreligios și intercultural - însușirea normelor dreptului canonic precum și aplicarea lor în domeniul vieții bisericești

8. Conținut

8.1	Curs	Metode de predare	Observații (ore și referințe bibliografice)
1.	Funcția Bisericii de a învăța	Prelegere și dezbateri	1 oră, I. Iacob, <i>Curs de drept canonic</i> , Iași 2015.
2.	Slujirea cuvântului divin	Prelegere și dezbateri	1 oră, I. Iacob, <i>Curs de drept canonic</i> , Iași 2015.
3.	Educația catolică	Prelegere și dezbateri	1 oră, I. Iacob, <i>Curs de drept canonic</i> , Iași 2015.
4.	Bunurile temporare ale Bisericii	Prelegere și dezbateri	1 oră, I. Iacob, <i>Curs de drept canonic</i> , Iași 2015.
5.	Administrarea bunurilor	Prelegere și dezbateri	1 oră, I. Iacob, <i>Curs de drept canonic</i> , Iași 2015..
6.	Sancțiunile în Biserică	Prelegere și dezbateri	1 oră, I. Iacob, <i>Curs de drept canonic</i> , Iași 2015.
7.	Puterea coercitivă a Bisericii	Prelegere și dezbateri	1 oră, I. Iacob, <i>Curs de drept canonic</i> , Iași 2015.
8.	Subiectul pasibil de sancțiuni penale	Prelegere și dezbateri	1 oră, I. Iacob, <i>Curs de drept canonic</i> , Iași 2015.

9.	Aplicarea pedepselor	Prelegere și dezbateri	1 oră, I. Iacob, <i>Curs de drept canonic</i> , Iași 2015.
10.	Delictele împotriva religiei și a unității Bisericii	Prelegere și dezbateri	1 oră, I. Iacob, <i>Curs de drept canonic</i> , Iași 2015.
11.	Delicte împotriva autorităților ecleziastice și a libertății Bisericii	Prelegere și dezbateri	1 oră, I. Iacob, <i>Curs de drept canonic</i> , Iași 2015.
12.	Uzurparea de funcții ecleziastice și delictele în exercitarea lor	Prelegere și dezbateri	1 oră, I. Iacob, <i>Curs de drept canonic</i> , Iași 2015.
13.	Delicte împotriva unor obligații speciale	Prelegere și dezbateri	1 oră, I. Iacob, <i>Curs de drept canonic</i> , Iași 2015.
14.	Delicte împotriva vieții și libertății omului	Prelegere și dezbateri	1 oră, I. Iacob, <i>Curs de drept canonic</i> , Iași 2015.

Bibliografie

Referințe principale:

I. Iacob, *Curs de drept canonic*, Iași 2015.

Referințe suplimentare:

Chiappeta L., *Il Codice di Diritto Canonico – Commento giuridico-pastorale*, Napoli 1988; *Codul de drept canonic*, Sapienia, Iași 2004; *Il diritto nel mistero della Chiesa*, III, Roma 1995; G. Ghirlanda, *Il diritto nella Chiesa mistero di comunione*, Roma 1990; Paraliu R., *Guide pratique du Code de Droit Canonique. Notes pastorales*, Bourges 1985; I. Tamaș, *Compendiu de drept canonic*, Sapienia, Iași 2013.

8.2	Seminar / Laborator	Metode de predare	Observații (ore și referințe bibliografice)
1.	Datoria și dreptul Bisericii de a învăța	Prelegere și problematizări	1 oră, I. Tamaș, <i>Compendiu de drept canonic</i> , Sapienia, Iași 2013.
2.	Magisteriul infailibil	Prelegere și problematizări	1 oră, I. Tamaș, <i>Compendiu de drept canonic</i> , Sapienia, Iași 2013.
3.	Credință și mărturie	Prelegere și problematizări	1 oră, I. Tamaș, <i>Compendiu de drept canonic</i> , Sapienia, Iași 2013.
4.	Erezia, apostazia, schisma	Prelegere și problematizări	1 oră, I. Tamaș, <i>Compendiu de drept canonic</i> , Sapienia, Iași 2013.
5.	Predica	Prelegere și problematizări	1 oră, I. Tamaș, <i>Compendiu de drept canonic</i> , Sapienia, Iași 2013.
6.	Instruirea catehetică	Prelegere și problematizări	1 oră, I. Tamaș, <i>Compendiu de drept canonic</i> , Sapienia, Iași 2013.
7.	Activitatea misionară a Bisericii	Prelegere și problematizări	1 oră, I. Tamaș, <i>Compendiu de drept canonic</i> , Sapienia, Iași 2013.
8.	Educația catolică	Prelegere și problematizări	1 oră, I. Tamaș, <i>Compendiu de drept canonic</i> , Sapienia, Iași 2013.
9.	Instrumentele de comunicare socială	Prelegere și problematizări	1 oră, I. Tamaș, <i>Compendiu de drept canonic</i> , Sapienia, Iași 2013.
10.	Puterea coercitivă a Bisericii	Prelegere și problematizări	1 oră, I. Tamaș, <i>Compendiu de drept canonic</i> , Sapienia, Iași 2013.

11.	Legea penală și preceptul penal	Prelegere și problematizări	1 oră, I. Tamaș, <i>Compendiu de drept canonic</i> , Sapiientia, Iași 2013.
12.	Subiectul pasibil de sancțiuni penale	Prelegere și problematizări	1 oră, I. Tamaș, <i>Compendiu de drept canonic</i> , Sapiientia, Iași 2013.
13.	Delictele împotriva religiei și a unității Bisericii	Prelegere și problematizări	1 oră, I. Tamaș, <i>Compendiu de drept canonic</i> , Sapiientia, Iași 2013.
14.	Delicte împotriva vieții și libertății omului	Prelegere și problematizări	1 oră, I. Tamaș, <i>Compendiu de drept canonic</i> , Sapiientia, Iași 2013.

Bibliografie

Chiappeta L., *Il Codice di Diritto Canonico – Commento giuridico-pastorale*, Napoli 1988; *Codul de drept canonic*, Sapiientia, Iași 2004; *Il diritto nel mistero della Chiesa*, III, Roma 1995; G. Ghirlanda, *Il diritto nella Chiesa mistero di comunione*, Roma 1990; Paraliu R., *Guide pratique du Code de Droit Canonique. Notes pastorales*, Bourges 1985; I. Tamaș, *Compendiu de drept canonic*, Sapiientia, Iași 2013.

9. Coroborarea conținutului disciplinei cu așteptările reprezentanților comunității, asociațiilor profesionale și angajatorilor reprezentativi din domeniul aferent programului

Studentii vor fi capabili să identifice și să folosească resursele individuale, ecleziale, instituționale pentru promovarea unei vieți creștine bazate pe învățătura Bisericii Romano-Catolice în contextul local românesc.

10. Evaluare

Tip activitate	10.1 Criterii de evaluare	10.2 Metode de evaluare	10.3 Pondere în nota finală (%)
10.4 Curs	Prezență și participare activă	Final semestru	50%
10.5 Seminar/ Laborator	Prezentare referat	Pe parcurs	50%
10.6 Standard minim de performanță			
Participarea la toate activitățile desfășurate și elaborarea a minim 75% din cerințele cursului			

Data completării

Titular de curs

Titular de seminar

25.09.2018

Lect. univ. dr. pr. Benone Farcaș

Lect. univ. dr. pr. Benone Farcaș

Data avizării în departament: 26.09.2018

Director de departament: Conf. dr. pr. Iulian Faraoanu

FIȘA DISCIPLINEI

1. Date despre program

1.1 Instituția de învățământ superior	Universitatea "Alexandru Ioan Cuza" din Iași
1.2 Facultatea	Facultatea de Teologie Romano-Catolică
1.3 Departamentul	Teologie Romano-Catolică
1.4 Domeniul de studii	Teologie
1.5 Ciclu de studii	Master
1.6 Programul de studii / Calificarea	Teologie romano-catolică practică și misionară

2. Date despre disciplină

2.1 Denumirea disciplinei	Teme fundamentale de teologie spirituală						
2.2 Titularul activităților de curs	Prof. univ. dr. pr. Emil Dumea						
2.3 Titularul activităților de seminar	Prof. univ. dr. pr. Emil Dumea						
2.4 An de studiu	I	2.5 Semestru	1	2.6 Tip de evaluare	EVP	2.7 Regimul disciplinei*	OP

* *OB – Obligatoriu / OP – Opțional*

3. Timpul total estimat (ore pe semestru și activități didactice)

3.1 Număr de ore pe săptămână	2	din care: 3.2 curs	1	3.3 seminar/laborator	1
3.4 Total ore din planul de învățământ	28	din care: 3.5 curs	14	3.6 seminar/laborator	14
Distribuția fondului de timp					ore
Studiu după manual, suport de curs, bibliografie și altele					30
Documentare suplimentară în bibliotecă, pe platformele electronice de specialitate și pe teren					30
Pregătire seminarii/laboratoare, teme, referate, portofolii și eseuri					28
Tutoriat					10
Examinări					2
Alte activități					52
3.7 Total ore studiu individual					152
3.8 Total ore pe semestru					150
3.9 Număr de credite					6

4. Precondiții (dacă este cazul)

4.1 De curriculum	Introducere în teologia pastorală
4.2 De competențe	Definirea conceptelor, teoriilor și a metodelor teologiei pastorale. Utilizarea cunoștințelor de bază în explicarea și interpretarea situației pastorale a credincioșilor. Elaborarea de proiecte inovative de intervenție la nivel comunitar.

5. Condiții (dacă este cazul)

5.1 De desfășurare a cursului	Participarea obligatorie și activă la curs.
5.2 De desfășurare a seminarului/ laboratorului	Pregătirea – individual sau în echipă – a unui referat, expunerea lui în plenum, redactarea acestuia în forma printabilă.

6. Competențe specifice acumulate

Competențe profesionale	C1. Cunoașterea, înțelegerea și folosirea conceptelor fundamentale ale teologiei, precum și a metodelor și mijloacelor necesare în activitatea pastorală a Bisericii Catolice; C2. Capacitatea de a folosi conceptele și posibilitățile materiale pentru a le aplica într-o manieră și scop pozitiv realităților prezente în Biserică și societate; C3. Abilitatea de a înțelege, interpreta și aplica Teologia în societatea și cultura contemporană; C4. Dezvoltarea aptitudinilor de comunicare cu oamenii pentru a-i ajuta în drumul împlinirii lor spirituale și umane; C5. Capacitatea de cercetare științifică și de documentare în domeniu.
Competențe transversale	CT1. Aplicarea strategiilor de activitate pastorală eficientă și responsabilă pe baza principiilor, normelor și valorilor religioase și civile; CT2. Aplicarea principiilor și tehnicilor de activitate în colaborare interdisciplinară; CT3. Formularea unor strategii de îmbunătățire a pregătirii profesionale și de actualizare a învățurii Bisericii în domeniul pastoral.

7. Obiectivele disciplinei (din grila competențelor specifice acumulate)

7.1 Obiectivul general	<ul style="list-style-type: none"> - aplicarea cunoștințelor și capacităților teologice și duhovnicești în activitatea de pastorație, - discernerea izvoarelor autentice ale studiului teologic, mulțumită unei interpretări adecvate a Sfințelor Scripturi, cunoașterii datelor esențiale ale tradiției de viață a Bisericii și a doctrinei oficiale în afirmațiile sale majore; - comunicarea în mod eficient a cunoștințelor teologico-pastorale, adaptate condițiilor auditorilor (vârstă, pregătire); - argumentarea teologică a calificării morale a comportamentului uman în diferitele sale ipostaze (familie, societate, economie, religie); - discernerea valorii științifice a unui text de teologie; - comunicarea, cu caracter pastoral, a cunoștințelor de istorie asimilate, diferitelor categorii de enoriași;
7.2 Obiectivele specifice	La finalizarea cu succes a acestei discipline, studenții vor fi capabili să: <ul style="list-style-type: none"> - cunoașterea bazelor intercomunicabilității pastorale - înțelegerea fenomenului socio-cultural, precum și mecanismele acestora - cunoașterea noțiunilor fundamentale din psihologie, cateheză ș.a. - analiza, prezentarea sistemului caritativ - cunoașterea bazelor psihologice ale credințelor religioase, a consecințelor practicii religioase asupra bunăstării spirituale, - cunoașterea conflictelor psihologice legate de religie - cunoașterea motivațiilor conflictelor religioase - cunoașterea aspectelor culturale ale riturilor religioase - cunoașterea relațiilor dintre religie, gen și cultură

8. Conținut

8.1	Curs	Metode de predare	Observații (ore și referințe bibliografice)
1.	Fixarea termenilor: spiritualitate; asceză; mistică; pietate; desăvârșire; sfințenie	Prelegere și dezbateri	1 oră, E. Dumea, <i>Teologia spirituală</i> , Iași 2015.
2.	Experiența spirituală: procesul experienței, ce este experiența, experiența spirituală, liniile biblice ale experienței spirituale, „școlile” de spiritualitate	Prelegere și dezbateri	1 oră, E. Dumea, <i>Teologia spirituală</i> , Iași 2015.
3.	Teologia spirituală ca știință teologică: drumul istoric al teologiei spirituale, obiectul de studiu „Teologia spirituală”	Prelegere și dezbateri	1 oră, E. Dumea, <i>Teologia spirituală</i> , Iași 2015.

	mistagogia și pastorația spiritualității		
4.	Scopul vieții noastre	Prelegere și dezbateri	1 oră, E. Dumea, <i>Teologia spirituală</i> , Iași 2015.
5.	Protagoniștii vieții spirituale	Prelegere și dezbateri	1 oră, E. Dumea, <i>Teologia spirituală</i> , Iași 2015.
6.	Natura păcatului	Prelegere și dezbateri	1 oră, E. Dumea, <i>Teologia spirituală</i> , Iași 2015.
7.	Viciile capitale: trufia, avariția, necurăția, mânia, lăcomia, invidia, lenea, concluzii	Prelegere și dezbateri	1 oră, E. Dumea, <i>Teologia spirituală</i> , Iași 2015.
8.	Gradele sau stările de păcat	Prelegere și dezbateri	1 oră, E. Dumea, <i>Teologia spirituală</i> , Iași 2015.
9.	„Miniștrii” păcatului: concupiscenta, lumea, diavolul, ispitele și încercările	Prelegere și dezbateri	1 oră, E. Dumea, <i>Teologia spirituală</i> , Iași 2015.
10.	Convertirea	Prelegere și dezbateri	1 oră, E. Dumea, <i>Teologia spirituală</i> , Iași 2015.
11.	Asceza	Prelegere și dezbateri	1 oră, E. Dumea, <i>Teologia spirituală</i> , Iași 2015.
12.	Suferința și suportarea ei	Prelegere și dezbateri	1 oră, E. Dumea, <i>Teologia spirituală</i> , Iași 2015.
13.	Virtutea	Prelegere și dezbateri	1 oră, E. Dumea, <i>Teologia spirituală</i> , Iași 2015.
14.	Sacramentele	Prelegere și dezbateri	1 oră, E. Dumea, <i>Teologia spirituală</i> , Iași 2015.
<p>Bibliografie Referințe principale: E. Dumea, <i>Teologia spirituală</i>, Iași 2015. Referințe suplimentare: E. Ancilli, ed., <i>Dizionario Enciclopedico di Spiritualità, I-III</i>, Roma 1990; J. Aumann, <i>Teologia spirituale</i>, Roma 1980; A.Ch. Bernard, <i>Teologia spirituale</i>, Roma 1982; L. Borriello – E. Caruana – M.R. Del Genio – N. Suffi, ed., <i>Dizionario di mistica, LEV, Citta del Vaticano</i> 1998; C. Fodor, <i>Cântare sfințeniei, Sapientia, Iași</i> 2007; T. Goffi – B. Secondin, ed., <i>Nuovo Dizionario di Spiritualità</i>, Roma 1979; F. Ruiz, <i>Le vie dello Spirito, EDB, Bologna</i> 1999; B. Secondin - T. Goffi, <i>Corso di spiritualità, Queriniana, Brescia</i> 1989; T. Špidlik, <i>Izvoarele luminii, Iași</i> 1994.</p>			
8.2	Seminar / Laborator	Metode de predare	Observații (ore și referințe bibliografice)
1.	Purificări și etape ale vieții spirituale	Prelegere și problematizări	1 oră, C. Fodor, <i>Cântare sfințeniei, Sapientia, Iași</i> 2007
2.	Începătorii și purificarea activă	Prelegere și problematizări	1 oră, C. Fodor, <i>Cântare sfințeniei, Sapientia, Iași</i> 2007
3.	Calea iluminativă sau a celor avansați	Prelegere și problematizări	1 oră, C. Fodor, <i>Cântare sfințeniei, Sapientia, Iași</i> 2007
4.	Purificări pasive și calea unitivă	Prelegere și problematizări	1 oră, C. Fodor, <i>Cântare sfințeniei, Sapientia, Iași</i> 2007
5.	Mijloace secundare pentru creșterea și dezvoltarea harului:	Prelegere și problematizări	1 oră, C. Fodor, <i>Cântare sfințeniei, Sapientia, Iași</i> 2007
6.	Prezența lui Dumnezeu	Prelegere și problematizări	1 oră, C. Fodor, <i>Cântare sfințeniei, Sapientia, Iași</i> 2007
7.	Examenul de conștiință	Prelegere și problematizări	1 oră, C. Fodor, <i>Cântare sfințeniei, Sapientia, Iași</i> 2007

8.	Tăria de caracter	Prelegere și problematizări	1 oră, C. Fodor, <i>Cântare sfințeniei</i> , Sapienia, Iași 2007
9.	Dorința de perfecțiune	Prelegere și problematizări	1 oră, C. Fodor, <i>Cântare sfințeniei</i> , Sapienia, Iași 2007
10.	Conformarea cu voința lui Dumnezeu	Prelegere și problematizări	1 oră, C. Fodor, <i>Cântare sfințeniei</i> , Sapienia, Iași 2007
11.	Fidelitatea față de har	Prelegere și problematizări	1 oră, C. Fodor, <i>Cântare sfințeniei</i> , Sapienia, Iași 2007
12.	Îmbunătățirea temperamentului	Prelegere și problematizări	1 oră, C. Fodor, <i>Cântare sfințeniei</i> , Sapienia, Iași 2007
13.	Un plan de viață bine organizat	Prelegere și problematizări	1 oră, C. Fodor, <i>Cântare sfințeniei</i> , Sapienia, Iași 2007
14.	Lectura spirituală	Prelegere și problematizări	1 oră, C. Fodor, <i>Cântare sfințeniei</i> , Sapienia, Iași 2007
<p>Bibliografie <i>E. Ancilli, ed., Dizionario Enciclopedico di Spiritualità, I-III, Roma 1990; J. Aumann, Teologia spirituale, Roma 1980; A.Ch. Bernard, Teologia spirituale, Roma 1982; L. Borriello – E. Caruana – M.R. Del Genio – N. Suffi, ed., Dizionario di mistica, LEV, Citta del Vaticano 1998; C. Fodor, Cântare sfințeniei, Sapienia, Iași 2007; T. Goffi – B. Secondin, ed., Nuovo Dizionario di Spiritualità, Roma 1979; F. Ruiz, Le vie dello Spirito, EDB, Bologna 1999; B. Secondin - T. Goffi, Corso di spiritualità, Queriniana, Brescia 1989; T. Špidlik, Izvoarele luminii, Iași 1994.</i></p>			

9. Coroborarea conținutului disciplinei cu așteptările reprezentanților comunității, asociațiilor profesionale și angajatorilor reprezentativi din domeniul aferent programului

Studentii vor fi capabili să identifice și să folosească resursele individuale, ecleziale, instituționale pentru promovarea unei spiritualități creștine în contextul local românesc.

10. Evaluare

Tip activitate	10.1 Criterii de evaluare	10.2 Metode de evaluare	10.3 Pondere în nota finală (%)
10.4 Curs	Prezență și participare activă	Final semestru	30%
10.5 Seminar/ Laborator	Prezentare referat	Pe parcurs	70%
10.6 Standard minim de performanță			
Participarea la toate activitățile desfășurate și elaborarea a minim 75% din cerințele cursului			

Data completării

Titular de curs

Titular de seminar

21.09.2018

Prof. univ. dr. pr. Emil Dumea

Prof. univ. dr. pr. Emil Dumea

Data avizării în departament: 26.09.2018

Director de departament: Conf. dr. pr. Iulian Faraoanu

Anul I (2018-2019)
Semestrul II
FIȘA DISCIPLINEI

1. Date despre program

1.1 Instituția de învățământ superior	Universitatea "Alexandru Ioan Cuza" din Iași
1.2 Facultatea	Facultatea de Teologie Romano Catolica
1.3 Departamentul	Teologie Romano Catolică
1.4 Domeniul de studii	Teologie
1.5 Ciclu de studii	Master
1.6 Programul de studii / Calificarea	Teologie romano-catolică practică și misionară

2. Date despre disciplină

2.1 Denumirea disciplinei	Scrierile Sfantului Ioan						
2.2 Titularul activităților de curs	Conf. univ. dr. pr. Iulian Faraoanu						
2.3 Titularul activităților de seminar	Conf. univ. dr. pr. Iulian Faraoanu						
2.4 An de studiu	1	2.5 Semestru	2	2.6 Tip de evaluare	E	2.7 Regimul disciplinei*	OB

* OB – Obligatoriu / OP – Opțional

3. Timpul total estimat (ore pe semestru și activități didactice)

3.1 Număr de ore pe săptămână	4	din care: 3.2 curs	2	3.3 seminar/laborator	2
3.4 Total ore din planul de învățământ	56	din care: 3.5 curs	28	3.6 seminar/laborator	28
Distribuția fondului de timp					ore
Studiu după manual, suport de curs, bibliografie și altele					30
Documentare suplimentară în bibliotecă, pe platformele electronice de specialitate și pe teren					30
Pregătire seminarii/laboratoare, teme, referate, portofolii și eseuri					28
Tutoriat					10
Examinări					2
Alte activități					24
3.7 Total ore studiu individual					124
3.8 Total ore pe semestru					150
3.9 Număr de credite					6

4. Precondiții (dacă este cazul)

4.1 De curriculum	Un curs de exegeză a textelor Noului Testament
4.2 De competențe	Abilitatea de aplicare a unei metode exegetice în analiza textelor biblice

5. Condiții (dacă este cazul)

5.1 De desfășurare a cursului	Participarea obligatorie și activă la curs.
5.2 De desfășurare a seminarului/laboratorului	Pregătirea – individual sau în echipă – a unui referat, expunerea lui în plenum, redactarea acestuia în forma printabilă.

6. Competențe specifice acumulate

Competențe profesionale	C1. Cunoașterea, înțelegerea și folosirea conceptelor fundamentale ale teologiei, precum și a metodelor și mijloacelor necesare în activitatea pastorală a Bisericii Catolice; C2. Capacitatea de a folosi conceptele și posibilitățile materiale pentru a le aplica într-o manieră și scop pozitiv realităților prezente în Biserică și societate; C3. Abilitatea de a înțelege, interpreta și aplica Teologia în societatea și cultura contemporană; C4. Dezvoltarea aptitudinilor de comunicare cu oamenii pentru a-i ajuta în drumul împlinirii lor spirituale și umane; C5. Capacitatea de cercetare științifică și de documentare în domeniu.
-------------------------	---

Competențe transversale	CT1. Aplicarea strategiilor de activitate pastorală eficientă și responsabilă pe baza principiilor, normelor și valorilor religioase și civile; CT2. Aplicarea principiilor și tehnicilor de activitate în colaborare interdisciplinară; CT3. Formularea unor strategii de îmbunătățire a pregătirii profesionale și de actualizare a învățării Bisericii în domeniul pastoral.
----------------------------	---

7. Obiectivele disciplinei (din grila competențelor specifice acumulate)

7.1 Obiectivul general	- aplicarea cunoștințelor și capacităților teologice și duhovnicești în activitatea de pastorație, - discernerea izvoarelor autentice ale studiului teologic, mulțumită unei interpretări adecvate a Sfințelor Scripturi, cunoașterii datelor esențiale ale tradiției de viață a Bisericii și a doctrinei oficiale în afirmațiile sale majore; - comunicarea în mod eficient a cunoștințelor teologico-pastorale, adaptate condițiilor auditorilor (vârstă, pregătire); - argumentarea teologică a calificării morale a comportamentului uman în diferitele sale ipostaze (familie, societate, economie, religie); - discernerea valorii științifice a unui text de teologie; - comunicarea, cu caracter pastoral, a cunoștințelor de istorie asimilate, diferitelor categorii de enoriași;
7.2 Obiectivele specifice	La finalizarea cu succes a acestei discipline, studenții vor fi avea: <ul style="list-style-type: none"> ▪ - cunoașterea temeinică a bazelor de teologie exegetică și biblică ▪ - aprofundarea izvoarelor revelate ▪ - abilitatea utilizării metodelor specifice de cercetare în domeniul științific; ▪ - însușirea toleranței religioase, în spiritul obiectivității științifice, ▪ - cunoașterea rezultatelor dialogului ecumenic, interreligios și intercultural

8. Conținut

8.1	Curs	Metode de predare	Observații (ore și referințe bibliografice)
1.	Evangelhia lui Ioan de-a lungul istoriei	prelegerea, problematizare, demonstrație	2 ore; I. Faraoanu, <i>Scrierile sfântului apostol Ioan</i> , Iași 2015.
2.	Valoarea istorică a evangheliei după sf. Ioan	prelegerea, problematizare, demonstrație	2 ore; I. Faraoanu, <i>Scrierile sfântului apostol Ioan</i> , Iași 2015.
3.	Aspecte literare ale evangheliei	prelegerea, problematizare	2 ore; I. Faraoanu, <i>Scrierile sfântului apostol Ioan</i> , Iași 2015.
4.	Formarea evangheliei	prelegerea, problematizare, demonstrație	2 ore; I. Faraoanu, <i>Scrierile sfântului apostol Ioan</i> , Iași 2015.
5.	Criterii structurale și structura	prelegerea, demonstrație	2 ore; I. Faraoanu, <i>Scrierile sfântului apostol Ioan</i> , Iași 2015.
6.	In 1: exegeza textului	prelegerea, demonstrație	2 ore; I. Faraoanu, <i>Scrierile sfântului apostol Ioan</i> , Iași 2015.
7.	Teologia evangheliei	prelegerea, problematizare, demonstrație	2 ore; I. Faraoanu, <i>Scrierile sfântului apostol Ioan</i> , Iași 2015.
8.	Literatura apocaliptică	prelegerea, problematizare,	2 ore; I. Faraoanu, <i>Scrierile sfântului apostol Ioan</i> , Iași 2015.
9.	Autorul, data și locul redactării Apocalipsului	prelegerea, problematizare	2 ore; I. Faraoanu, <i>Scrierile sfântului apostol Ioan</i> , Iași

			2015.
10.	Aspecte literare și stilistice	prelegerea, problematizare	2 ore; I. Faraoanu, <i>Scrierile sfântului apostol Ioan</i> , Iași 2015.
11.	Structura Apocalipsului	prelegerea, problematizare, demonstrație	2 ore; I. Faraoanu, <i>Scrierile sfântului apostol Ioan</i> , Iași 2015.
12.	Ap 12: exegeza textului	prelegerea, problematizare	2 ore; I. Faraoanu, <i>Scrierile sfântului apostol Ioan</i> , Iași 2015.
13.	Teologia Apocalipsului	prelegerea, problematizare, demonstrație	2 ore; I. Faraoanu, <i>Scrierile sfântului apostol Ioan</i> , Iași 2015.
14.	Aplicații la omul și lumea de azi	problematizare, demonstrație	2 ore; I. Faraoanu, <i>Scrierile sfântului apostol Ioan</i> , Iași 2015.
Bibliografie Referințe principale: I. Faraoanu, <i>Scrierile sfântului apostol Ioan</i> , Iași 2015. Referințe suplimentare: G. Biguzzi, <i>Apocalisse</i> , Paoline, Milano 2005; M.E. Boismard – E. Cothenet, <i>La tradition johannique (Introduction critique au Nouveau Testament)</i> , Desclee, Paris 1977; Brown – J.A. Fitzmyer – R.E. Murphy, <i>Literatura ioanică (Introducere și comentariu la Sfânta Scriptură)</i> , Galaxia Gutenberg, Târgu-Lăpuș 2005; R.E. Brown, <i>The Gospel according to John</i> , Doubleday, Garden City 1966-1970; G. Ghiberti (ed.), <i>Opera giovannea</i> , Elledici, Leumann 2003; P. Farcas, <i>La „donna” di Ap 12: storia, bilancio, nuove prospettive</i> , Roma 1997; P. Prigent, <i>L'Apocalisse di s. Giovanni</i> , Borla, Roma 1985; M. Hengel, <i>La questione giovannea</i> , Paideia, Brescia 1998; V. Pasquetto, <i>Abbiamo visto la sua gloria</i> , Dehoniane, Roma 1992; J.-O. Tuni – X. Alegre, <i>Scritti giovannei e altri scritti</i> , Paideia, Brescia 1997; U. Vanni, <i>O adunare liturgică interpretează istoria</i> , Sapientia, Iași 2009.			
8.2	Seminar / Laborator	Metode de predare	Observații (ore și referințe bibliografice)
1.	Evanghelia: gen literar, forma	prelegerea, problematizare, dezbateri,	2 ore; G. Ghiberti, <i>Opera giovannea</i> , Elledici, Leumann 2003;
2.	Comparație între evanghelia lui Ioan și evangheliile sinoptice	problematizare, dezbateri,	2 ore; J.-O. Tuni – X. Alegre, <i>Scritti giovannei e altri scritti</i> , Paideia, Brescia 1997;
3.	Elemente specifice ale evangheliei lui Ioan	prelegerea, dezbateri,	2 ore; M.E. Boismard – E. Cothenet, <i>La tradition johannique</i> , Desclee, Paris 1977;
4.	In 9: exegează	prelegerea, problematizare, dezbateri,	2 ore; R.E. Brown, <i>The Gospel according to John</i> , Doubleday, Garden City 1966;
5.	In 17: exegează	prelegerea, problematizare, dezbateri,	2 ore; R.E. Brown, <i>The Gospel according to John</i> , Doubleday, Garden City 1966;
6.	In 21: exegează	prelegerea, problematizare, dezbateri,	2 ore; V. Pasquetto, <i>Abbiamo visto la sua gloria</i> , Dehoniane, Roma 1992;
7.	Ecleziologia evangheliei	prelegerea, problematizare, dezbateri,	2 ore; G. Ghiberti (ed.), <i>Opera giovannea</i> , Elledici, Leumann 2003;
8.	Apocaliptica: istorie, scrieri, teologie	prelegerea, problematizare, dezbateri,	2 ore; G. Biguzzi, <i>Apocalisse</i> , Paoline, Milano 2005;
9.	Apocalipsul lui Ioan de-a lungul istoriei	prelegerea, problematizare, dezbateri,	2 ore; G. Biguzzi, <i>Apocalisse</i> , Paoline, Milano 2005;

10.	Criterii structurale aplicate Apocalipsului	prelegerea, problematizare, dezbateri,	2 ore; U. Vanni, <i>O adunare liturgică interpretează istoria</i> , Sapientia, Iași 2009.
11.	Ap 1,9-20: exegeză	prelegerea, problematizare, dezbateri,	2 ore; G. Biguzzi, <i>Apocalisse</i> , Paoline, Milano 2005;
12.	Ap 11: exegeză	prelegerea, dezbateri,	2 ore; P. Prigent, <i>L'Apocalisse di s. Giovanni</i> , Roma 1985.
13.	Ap 21: exegeză	prelegerea, problematizare, dezbateri,	2 ore; P. Prigent, <i>L'Apocalisse di s. Giovanni</i> , Roma 1985.
14.	Teologia și actualitatea Apocalipsului	problematizare, dezbateri,	2 ore; G. Biguzzi, <i>Apocalisse</i> , Paoline, Milano 2005.

Bibliografie

G. Biguzzi, *Apocalisse*, Paoline, Milano 2005; R.E. M.E. Boismard – E. Cothenet, *La tradition johannique (Introduction critique au Nouveau Testament)*, Desclee, Paris 1977; Brown – J.A. Fitzmyer – R.E. Murphy, *Literatura ioaneică (Introducere și comentariu la Sfânta Scriptură)*, Galaxia Gutenberg, Târgu-Lăpuș 2005; R.E. Brown, *The Gospel according to John*, Doubleday, Garden City 1966-1970; G. Ghiberti (ed.), *Opera giovannea*, Elledici, Leumann 2003; M. Hengel, *La questione giovannea*, Paideia, Brescia 1998; V. Pasqueto, *Abbiamo visto la sua gloria*, Dehoniane, Roma 1992; J.-O. Tuni – X. Alegre, *Scritti giovannei e altri scritti*, Paideia, Brescia 1997; U. Vanni, *O adunare liturgică interpretează istoria*, Sapientia, Iași 2009.

9. Coroborarea conținutului disciplinei cu așteptările reprezentanților comunității, asociațiilor profesionale și angajatorilor reprezentativi din domeniul aferent programului

Studentii vor fi capabili să identifice și să folosească resursele individuale și comunitare pentru elaborarea unor strategii pentru a face mai cunoscut mesajul Bibliei pentru viața actuală a credincioșilor.

10. Evaluare

Tip activitate	10.1 Criterii de evaluare	10.2 Metode de evaluare	10.3 Pondere în nota finală (%)
10.4 Curs	Participare, implicare activă	Examen oral	60%
10.5 Seminar/ Laborator	Elaborarea și prezentarea unei lucrări	Lucrare scrisă	40%
10.6 Standard minim de performanță : participarea la minim 70% din activitățile desfășurate și elaborarea a minim 505 din cerințele cursului.			

Data completării

Titular de curs

Titular de seminar

25.09.2018

Conf. univ. dr. pr. Iulian Faraoanu

Conf. univ. dr. pr. Iulian Faraoanu

Data avizării în departament: 26.09.2018

Director de departament: Conf. univ. dr. pr. Iulian Faraoanu

FIȘA DISCIPLINEI

1. Date despre program

1.1 Instituția de învățământ superior	Universitatea "Alexandru Ioan Cuza" din Iași
1.2 Facultatea	Facultatea de Teologie Romano-Catolică
1.3 Departamentul	Teologie Romano-Catolică
1.4 Domeniul de studii	Teologie
1.5 Ciclul de studii	Master
1.6 Programul de studii / Calificarea	Teologie romano-catolică practică și misionară

2. Date despre disciplină

2.1 Denumirea disciplinei	Teologia specială a sacramentelor						
2.2 Titularul activităților de curs	Conf. univ. dr. pr. Ștefan Lupu						
2.3 Titularul activităților de seminar	Conf. univ. dr. pr. Ștefan Lupu						
2.4 An de studiu	I	2.5 Semestru	2	2.6 Tip de evaluare	E	2.7 Regimul disciplinei*	OB

* OB – Obligatoriu / OP – Opțional

3. Timpul total estimat (ore pe semestru și activități didactice)

3.1 Număr de ore pe săptămână	4	din care: 3.2 curs	2	3.3 seminar/laborator	2
3.4 Total ore din planul de învățământ	56	din care: 3.5 curs	28	3.6 seminar/laborator	28
Distribuția fondului de timp					ore
Studiu după manual, suport de curs, bibliografie și altele					30
Documentare suplimentară în bibliotecă, pe platformele electronice de specialitate și pe teren					30
Pregătire seminarii/laboratoare, teme, referate, portofolii și eseuri					28
Tutoriat					10
Examinări					2
Alte activități					24

3.7 Total ore studiu individual	124
3.8 Total ore pe semestru	175
3.9 Număr de credite	7

4. Precondiții (dacă este cazul)

4.1 De curriculum	Teologie trinitară, Cristologie, Pneumatologie, Ecleziologie
4.2 De competențe	Definirea conceptelor, teoriilor și a metodelor teologiei dogmatice. Utilizarea cunoștințelor de bază în explicarea și interpretarea situației pastorale a credincioșilor. Elaborarea de proiecte inovative de intervenție la nivel comunitar

5. Condiții (dacă este cazul)

5.1 De desfășurare a cursului	Participarea obligatorie și activă la curs.
5.2 De desfășurare a seminarului/laboratorului	Pregătirea – individual sau în echipă – a unui referat, expunerea lui în plenum, redactarea acestuia în forma printabilă.

6. Competențe specifice acumulate

Competențe profesionale	<p>C1. Cunoașterea, înțelegerea și folosirea conceptelor fundamentale ale teologiei, precum și a metodelor și mijloacelor necesare în activitatea pastorală a Bisericii Catolice;</p> <p>C2. Capacitatea de a folosi conceptele și posibilitățile materiale pentru a le aplica într-o manieră și scop pozitiv realităților prezente în Biserică și societate;</p> <p>C3. Abilitatea de a înțelege, interpreta și aplica Teologia în societatea și cultura contemporană;</p> <p>C4. Dezvoltarea aptitudinilor de comunicare cu oamenii pentru a-i ajuta în drumul împlinirii lor spirituale și umane;</p> <p>C5. Capacitatea de cercetare științifică și de documentare în domeniu.</p>
Competențe transversale	<p>CT1. Aplicarea strategiilor de activitate pastorală eficientă și responsabilă pe baza principiilor, normelor și valorilor religioase și civile;</p> <p>CT2. Aplicarea principiilor și tehnicilor de activitate în colaborare interdisciplinară;</p> <p>CT3. Formularea unor strategii de îmbunătățire a pregătirii profesionale și de actualizare a învățaturii Bisericii în domeniul pastoral.</p>

7. Obiectivele disciplinei (din grila competențelor specifice acumulate)

7.1 Obiectivul general	<p>Asimilarea profundă, la nivel personal, a elementelor constitutive ale sacramentelor Bisericii;</p> <p>Deprinderea didactică și pastorală în expunerea competentă și credibilă a cunoștințelor asimilate;</p> <p>Abordarea responsabilă a mutațiilor care, pe de o parte afectează negativ practica sacramentală și, pe de altă parte, angajarea competentă în abordarea mutațiilor favorabile împăcării cu Dumnezeu și cu oamenii;</p> <p>Exercitarea dialogului între experiențele acumulate în <i>practica pastorală</i> și viitoarea activitate pastorală în mijlocul oamenilor și în centrele pastoral-parohiale sau altele pentru formare.</p>
7.2 Obiectivele specifice	<p>La finalizarea cu succes a acestei discipline, studenții vor fi capabili să:</p> <ul style="list-style-type: none"> – formuleze un discurs teologic – dogmatic, moral și pastoral – despre importanța sacramentelor în viața Bisericii; – să distingă în mod critic și apoi să evalueze corect mutațiile recente în practica sacramentală; – să fie atenți în fața unor tendințe de relativizare a importanței sacramentelor și să fie promotorii unei culturi bazate pe iertare și reconciliere.

8. Conținut

8.1	Curs	Metode de predare	Observații (ore și referințe bibliografice)
1.	Botezul, sacrament fundamental: fundamentele biblice ; dezvoltarea istorico-dogmatică	prelegerea, problematizare, dezbateri, demonstrație	2 ore, Șt. LUPU, <i>Teologia sacramentelor</i> , Iași 2008
2.	Botezul, sacrament fundamental: Viziune sistematică	prelegerea, problematizare, dezbateri, demonstrație	2 ore, Șt. LUPU, <i>Teologia sacramentelor</i> , Iași 2008
3.	Mirul, sacramentul misiunii	prelegerea, problematizare, dezbateri, demonstrație	2 ore, Șt. LUPU, <i>Teologia sacramentelor</i> , Iași 2008
4.	Euharistia, semn al dăruirii lui Isus: Moștenirea lui Isus; Explicația Bisericii primare	prelegerea, problematizare, dezbateri, demonstrație	2 ore, Șt. LUPU, <i>Teologia sacramentelor</i> , Iași 2008
5.	Doctrina euharistică a sfinților Părinți	prelegerea, problematizare, dezbateri, demonstrație	2 ore, Șt. LUPU, <i>Teologia sacramentelor</i> , Iași 2008
6.	Euharistia în ambianța scolastică; Reforma protestantă și revizuirea tridentină; Încercări de clarificare contemporane	prelegerea, problematizare, dezbateri, demonstrație	2 ore, Șt. LUPU, <i>Teologia sacramentelor</i> , Iași 2008

7.	Euharistia: încercări de clarificare contemporane; Puncte nodale; Euharistia și ecumenismul	prelegerea, problematizare, dezbatere, demonstrație	2 ore, Șt. LUPU, <i>Teologia sacramentelor</i> , Iași 2008
8.	Sacramentul reconcilierii: Fundamentele biblice; Istoria practicii și a doctrinei penitențiale	prelegerea, problematizare, dezbatere, demonstrație	2 ore, Șt. LUPU, <i>Teologia sacramentelor</i> , Iași 2008
9.	Sacramentul reconcilierii: Aspecte esențiale	prelegerea, problematizare, dezbatere, demonstrație	2 ore, Șt. LUPU, <i>Teologia sacramentelor</i> , Iași 2008
10.	Ungerea bolnavilor	prelegerea, problematizare, dezbatere, demonstrație	2 ore, Șt. LUPU, <i>Teologia sacramentelor</i> , Iași 2008
11.	Sacramentul Preoției: Ministerul în Biserica neotestamentară și De-a lungul istoriei	prelegerea, problematizare, dezbatere, demonstrație	2 ore, Șt. LUPU, <i>Teologia sacramentelor</i> , Iași 2008
12.	Aspecte fundamentale ale ministerului ecleziastic	prelegerea, problematizare, dezbatere, demonstrație	2 ore, Șt. LUPU, <i>Teologia sacramentelor</i> , Iași 2008
13.	Căsătoria creștină ca sacrament: Fundamente biblice; Perspective istorico-teologice	prelegerea, problematizare, dezbatere, demonstrație	2 ore, Șt. LUPU, <i>Teologia sacramentelor</i> , Iași 2008
14.	Căsătoria creștină ca sacrament: Viziune sistematică	prelegerea, problematizare, dezbatere, demonstrație	2 ore, Șt. LUPU, <i>Teologia sacramentelor</i> , Iași 2008

Bibliografie Referințe principale:

Șt. LUPU, *Teologia sacramentelor*, Iași 2008.

Referințe suplimentare:

F. COURTH, *Teologia sacramentelor. Un manual pentru studiul și practica teologiei*, Iași 2011; Șt. LUPU, *Teologia sacramentelor*, Iași 2008; F.J. NOCKE, „Vita in virtù dello Spirito. Dottrina generale dei sacramenti. I singoli sacramenti”, în *Nuovo corso di Dogmatica*, ed. Th. Schneider, II, Queriniana, Brescia 1995, 219-264; 265-451; L. SCHEFFCZYK – A. ZIEGENAUS, *Katholische Dogmatik. VII. Die Heilsgegenwart in der Kirche. Sakramentenlehre*, MM Verlag, Aachen 2003.

8.2	Seminar / Laborator	Metode de predare	Observații (ore și referințe bibliografice)
1.	Botezul, fundamentul identității creștine	prelegerea, problematizare, dezbatere, demonstrație	2 ore, Bernard Sesboüé, <i>Invitație la a crede. Sacramentele credibile și dezirabile</i> , Iasi 2011
2.	Confirmațiunea, darul Duhului și desăvârșirea Botezului	prelegerea, problematizare, dezbatere, demonstrație	2 ore, Bernard Sesboüé, <i>Invitație la a crede. Sacramentele credibile și dezirabile</i> , Iasi 2011
3.	Euharistia, culme a sacramentelor. 1. Instituire și istorie	prelegerea, problematizare, dezbatere, demonstrație	2 ore, Bernard Sesboüé, <i>Invitație la a crede. Sacramentele credibile și dezirabile</i> , Iasi 2011
4.	Euharistia, culme a sacramentelor. 2. Memorial, sacrificiu și sacrament	prelegerea, problematizare, dezbatere, demonstrație	2 ore, Bernard Sesboüé, <i>Invitație la a crede. Sacramentele credibile și dezirabile</i> , Iasi 2011
5.	Doctrina euharistică a Bisericii din Occident în Evul Mediu timpuriu	prelegerea, problematizare, dezbatere, demonstrație	E. FERENȚ, <i>Teologia fundamentală a sacramentelor</i> , ARCB, București 2002
6.	Scrisoarea enciclică „Ecclesia de Eucharistia” (2003) a Papei Ioan Paul al II-lea;	prelegerea, problematizare, dezbatere, demonstrație	2 ore, Ioan Paul al II-lea, Scrisoarea enciclică „Ecclesia de Eucharistia” (2003);

7.	Convertire, iertare și reconciliere	prelegerea, problematizare, dezbatere, demonstrație	2 ore, Bernard Sesboüé, <i>Invitație la a crede. Sacramentele credibile și dezirabile</i> , Iasi 2011
8.	Exortația apostolică „Reconciliatio et paenitentia” (1984) a Papei Ioan Paul al II-lea	prelegerea, problematizare, dezbatere, demonstrație	2 ore, Ioan Paul al II-lea, <i>Exortația apostolică „Reconciliatio et paenitentia”</i> (1984)
9.	Ungerea bolnavilor, tandrețea lui Dumnezeu față de omenirea suferindă	prelegerea, problematizare, dezbatere, demonstrație	2 ore, Bernard Sesboüé, <i>Invitație la a crede. Sacramentele credibile și dezirabile</i> , Iasi 2011
10.	Sacramentul Preoției și slujirile în Biserică	prelegerea, problematizare, dezbatere, demonstrație	2 ore, Bernard Sesboüé, <i>Invitație la a crede. Sacramentele credibile și dezirabile</i> , Iasi 2011
11.	Exortația apostolică „Pastores dabo vobis” (1992) a Papei Ioan Paul al II-lea;	prelegerea, problematizare, dezbatere, demonstrație	2 ore, Ioan Paul al II-lea, <i>Exortația apostolică „Pastores dabo vobis”</i> (1992)
12.	Congregația pentru Cler, Preotul, învățător al cuvântului, ministru al sacramentelor și păstor al comunității pentru cel deal treilea mileniu creștin;	prelegerea, problematizare, dezbatere, demonstrație	2 ore, Congregația pentru Cler, <i>Preotul, învățător al cuvântului, ministru al sacramentelor și păstor al comunității pentru cel deal treilea mileniu creștin;</i>
13.	Căsătoria, instituție umană și sacrament al Bisericii	prelegerea, problematizare, dezbatere, demonstrație	2 ore, Bernard Sesboüé, <i>Invitație la a crede. Sacramentele credibile și dezirabile</i> , Iasi 2011
14.	Exortația apostolică „Familiaris consortio” (1981) a Papei Ioan Paul al II-lea	prelegerea, problematizare, dezbatere, demonstrație	2 ore, Ioan Paul al II-lea, <i>Exortația apostolică „Familiaris consortio”</i> (1981)

Bibliografie

Bernard SESBOÛÉ, *Invitație la a crede. Sacramentele credibile și dezirabile*, Iasi 2011F. COURTH, *Die Sakramente. Ein Lehrbuch für Studium und Praxis der Theologie*, Herder, Freiburg im Breisgau 1995; E. FERENȚ, *Teologia fundamentală a sacramentelor*, ARCB, București 2002; Șt. LUPU, *Teologia sacramentelor*, Iași 2008; F.J. NOCKE, „Vita in virtù dello Spirito. Dottrina generale dei sacramenti. I singoli sacramenti”, în *Nuovo corso di Dogmatica*, ed. Th. Schneider, II, Queriniana, Brescia 1995, 219-264; 265-451; L. SCHEFFCZYK – A. ZIEGENAUS, *Katholische Dogmatik. VII. Die Heilsgegenwart in der Kirche. Sakramentenlehre*, MM Verlag, Aachen 2003.

9. Coroborarea conținutului disciplinei cu așteptările reprezentanților comunității, asociațiilor profesionale și angajatorilor reprezentativi din domeniul aferent programului

Studentii vor fi capabili să identifice și să folosească resursele individuale, ecleziale, instituționale pentru promovarea unei vieți sacramentale bazate pe învățătura Bisericii Romano-Catolice în contextul local românesc.

10. Evaluare

Tip activitate	10.1 Criterii de evaluare	10.2 Metode de evaluare	10.3 Pondere în nota finală (%)
----------------	---------------------------	-------------------------	---------------------------------

UNIVERSITATEA "ALEXANDRU IOAN CUZA" IAȘI
Domeniul de master *Teologie*, programul *Teologie romano-catolică practică și misionară (2018-2019)*

10.4 Curs	Prezență și participare activă	Final semestru	50%
10.5 Seminar/ Laborator	Prezentare referat	Pe parcurs	50%
10.6 Standard minim de performanță			
Participarea la toate activitățile desfășurate și elaborarea a minim 75% din cerințele cursului			

	Titular de curs	Titular de seminar
Data completării		
25.09.2018	Conf. univ. dr. pr. Ștefan Lupu	Conf. univ. dr. pr. Ștefan Lupu

Data avizării în departament: 26.09.2018   Director de departament: Conf. univ. dr. pr. Iulian Faraoanu

FIȘA DISCIPLINEI

1. Date despre program

1.1 Instituția de învățământ superior	Universitatea "Alexandru Ioan Cuza" din Iași
1.2 Facultatea	Facultatea de Teologie Romano-Catolică
1.3 Departamentul	Teologie Romano-Catolică
1.4 Domeniul de studii	Teologie
1.5 Ciclul de studii	Master
1.6 Programul de studii / Calificarea	Teologie romano-catolică practică și misionară

2. Date despre disciplină

2.1 Denumirea disciplinei	Morala vieții sociale						
2.2 Titularul activităților de curs	Lect. univ. dr. pr. Lucian Farcaș						
2.3 Titularul activităților de seminar	Lect. univ. dr. pr. Lucian Farcaș						
2.4 An de studiu	I	2.5 Semestrul	2	2.6 Tip de evaluare	E	2.7 Regim disciplină	OB

* OB – Obligatoriu / OP – Opțional

3. Timpul total estimat (ore pe semestru și activități didactice)

3.1 Număr de ore pe săptămână	4	din care: 3.2 curs	2	3.3. seminar/laborator	2
3.4 Total ore din planul de învățământ	56	din care: 3.5. curs	28	3.6. seminar/laborator	28
Distribuția fondului de timp					ore
Studiu după manual, suport de curs, bibliografie și altele					30
Documentare suplimentară în bibliotecă, pe platformele electronice de specialitate și pe teren					30
Pregătire seminarii/laboratoare, teme, referate, portofolii și eseuri					28
Tutoriat					10
Examinări					2
Alte activități					24
3.7 Total ore studiu individual					124
3.8 Total ore pe semestru					150
3.9 Număr de credite					6

4. Precondiții (dacă este cazul)

4.1 De curriculum	Participarea la cursurile și seminariile de <i>Teologie Morală fundamentală</i> – examene luate
4.2 De competențe	Aplicarea conceptelor de teologie morală fundamentală la domeniile specifice de morală specială; Capacitatea de identificare a conceptelor de doctrină socială a Bisericii și integrarea lor într-o analiză teologică sistematică; Posibilitatea de diferențiere între situațiile și realitatea vieții sociale tradiționale și cele actuale.

GF5. Condiții (dacă este cazul)

5.1 De desfășurare a cursului	Participarea obligatorie și activă la curs.
5.2 De desfășurare a seminarului/laboratorului	Pregătirea – individual sau în echipă – a unui referat, expunerea lui în plenum, redactarea acestuia în forma printabilă.

6. Competențe specifice acumulate

Competențe profesionale	C1. Cunoașterea, înțelegerea și folosirea conceptelor fundamentale ale teologiei, precum și a metodelor și mijloacelor necesare în activitatea pastorală a Bisericii Catolice; C2. Capacitatea de a folosi conceptele și posibilitățile materiale pentru a le aplica într-o manieră și scop pozitiv realităților prezente în Biserică și societate; C3. Abilitatea de a înțelege, interpreta și aplica Teologia în societatea și cultura contemporană; C4. Dezvoltarea aptitudinilor de comunicare cu oamenii pentru a-i ajuta în drumul împlinirii lor spirituale și umane; C5. Capacitatea de cercetare științifică și de documentare în domeniu.
Competențe transversale	CT1. Aplicarea strategiilor de activitate pastorală eficientă și responsabilă pe baza principiilor, normelor și valorilor religioase și civile; CT2. Aplicarea principiilor și tehnicilor de activitate în colaborare interdisciplinară; CT3. Formularea unor strategii de îmbunătățire a pregătirii profesionale și de actualizare a învățăturii Bisericii în domeniul pastoral.

7. Obiectivele disciplinei (din grila competențelor specifice acumulate)

7.1. Obiectivul general	Asimilarea profundă, la nivel personal, a elementelor constitutive ale doctrinei sociale a Bisericii Romano-Catolice; Deprinderea didactică și pastorală în expunerea competentă și credibilă a cunoștințelor asimilate; Abordarea responsabilă a mutațiilor care, pe de o parte afectează negativ viața socială și, pe de altă parte, angajarea competentă în abordarea mutațiilor favorabile unei civilizații a iubirii; Exercitarea dialogului între experiențele acumulate în <i>practica pastorală</i> și viitoarea activitate pastorală în mijlocul oamenilor și în centrele pastoral-parohiale sau altele pentru formare.
7.2. Obiectivele specifice	La finalizarea cu succes a acestei discipline, studenții vor fi capabili să: Formuleze un discurs teologic – dogmatic, moral și pastoral – despre doctrina socială a Bisericii, despre prezența și rolul creștinilor în și pentru societate. Să distingă în mod critic și apoi să evalueze corect mutațiile recente în domeniul social: politic, economic și cultural; Să fie rezervați în fața unor tendințe politice contrare demnității omului ca individ, dar și ca membru în societate și să promoveze bazele binelui comun spre împlinirea persoanei și promovarea vieții.

8. Conținut

8.1	Curs	Metode de predare	Observații (ore și referințe bibliografice)
1.	Introducere generală în <i>Doctrina socială a Bisericii</i>	prelegere, problematizare, dezbateri	2 ore, L. Farcaș, <i>Doctrina socială a Bisericii</i> , Iași 2015.
2.	Planul de iubire al lui Dumnezeu față de omenire	prelegere, problematizare, dezbateri	2 ore, L. Farcaș, <i>Doctrina socială a Bisericii</i> , Iași 2015.
3.	Misiunea Bisericii și doctrina socială	prelegere, problematizare, dezbateri	2 ore, L. Farcaș, <i>Doctrina socială a Bisericii</i> , Iași 2015.
4.	Persoana umană și drepturile sale	prelegere, problematizare, dezbateri	2 ore, L. Farcaș, <i>Doctrina socială a Bisericii</i> , Iași 2015.
5.	Principiile doctrinei sociale a Bisericii	prelegere, problematizare, dezbateri	2 ore, L. Farcaș, <i>Doctrina socială a Bisericii</i> , Iași 2015.
6.	Familia, celulă vie a societății	prelegere, problematizare, dezbateri	2 ore, L. Farcaș, <i>Doctrina socială a Bisericii</i> , Iași 2015.
7.	Munca umană	prelegere, problematizare, dezbateri	2 ore, L. Farcaș, <i>Doctrina socială a Bisericii</i> , Iași 2015.
8.	Viața economică	prelegere, problematizare, dezbateri	2 ore, L. Farcaș, <i>Doctrina socială a Bisericii</i> , Iași 2015.

9.	Comunitatea politică	prelegere, problematizare, dezbateri	2 ore, L. Farcaș, <i>Doctrina socială a Bisericii</i> , Iași 2015.
10.	Comunitatea internațională	prelegere, problematizare, dezbateri	2 ore, L. Farcaș, <i>Doctrina socială a Bisericii</i> , Iași 2015.
11.	Ocrotirea mediului natural	prelegere, problematizare, dezbateri	2 ore, L. Farcaș, <i>Doctrina socială a Bisericii</i> , Iași 2015.
12.	Promovarea păcii	prelegere, problematizare, dezbateri	2 ore, L. Farcaș, <i>Doctrina socială a Bisericii</i> , Iași 2015.
13.	Doctrina socială și acțiunea eclezială	prelegere, problematizare, dezbateri	2 ore, L. Farcaș, <i>Doctrina socială a Bisericii</i> , Iași 2015.
14.	Concluzie: pentru o civilizație a iubirii	prelegere, problematizare, dezbateri	2 ore, L. Farcaș, <i>Doctrina socială a Bisericii</i> , Iași 2015.
<p>Bibliografie</p> <p><i>Referință principală</i></p> <p>L. Farcaș, <i>Doctrina socială a Bisericii</i>, Iași 2015.</p> <p><i>Alte lucrări:</i></p> <p>Sfânta Scriptură, Sapienia, Iași 2013;</p> <p>Conciliul Vatican II, <i>Constituții, decrete, declarații</i>, ARCB, București 2000;</p> <p>Catehismul Bisericii Catolice (CBC), ARCB, București;</p> <p>Enciclice sociale – editate de Vatican sau alte organisme autorizate;</p> <p>Consiliul Pontifical pentru Dreptate și Pace, <i>compendiu de doctrină socială a Bisericii</i> (Vatican 2004), Sapienia, Iași 2007 (CDSB);</p> <p>Consiliul Pontifical pentru Dreptate și Pace, <i>Dizionario di dottrina sociale della Chiesa</i>, LAS / Roma 2006 (DdDSdC);</p> <p>Izvoare secundare:</p> <p>B. Sorge, <i>Introducere în doctrina socială a Bisericii</i>, Sapienia, Iași 2010;</p> <p>A. ANZENBACHER, <i>Christliche Sozialethik. Einführungen und Prinzipien</i>, Paderborn – München – Wien – Zürich 1998;</p> <p>D. BARBU, ed., <i>Firea românilor</i>, Nemira, București 2000;</p> <p>CONGREGAZIONE PER L'EDUCAZIONE CATTOLICA, <i>Orientamenti per lo studio e l'insegnamento della Dottrina Sociale della Chiesa nella formazione sacerdotale</i>, Roma 1988;</p> <p>F. FURGER, <i>Christliche Sozialethik. Grundlagen und Zielsetzung</i>, Stuttgart – Berlin – Köln 1991;</p> <p>J. HÖFFNER, <i>La dottrina sociale cristiana</i>, Paoline, Milano 1986;</p> <p>I.I. ICĂ-G. MARANI, ed., <i>Gândirea socială a Bisericii. Fundamente, documente, analize, perspective</i>, Deisis, Sibiu 2002;</p> <p>I. MĂRTINĂ, <i>Doctrina socială catolică</i>, București 1997;</p> <p>A. PERCĂ, <i>Morala vieții sociale. II. Responsabilitatea creștinului în domeniul economic-social</i>, ITRC, Iași 1988;</p> <p>C. SQUARISE, <i>Cittadini del mondo. Lineamenti di morale sociale</i>, Messaggero, Padova 1992;</p> <p>B. SUTOR, <i>Politische Ethik. Gesamtdarstellung auf der Basis der Christlichen Gesellschaftslehre</i>, Paderborn – München – Wien – Zürich 1992.</p>			
8.2	Seminar / Laborator	Metode de predare	Observații (ore și referințe bibliografice)
1.	Introducere: izvoare importante pentru doctrina socială a Bisericii	Prezentare text, analiza tematică, problematizare, contextualizare	2 ore, CDSB, <i>Indice de referințe</i> , pp. 449-478; A. ANZENBACHER, <i>Christliche Sozialethik. Einführungen und Prinzipien</i> ; DdDSdC – vezi <i>Indice analitic</i> : 5-15 (valabil pentru toate temele!).
2.	Leon al XIII-lea <i>Rerum novarum</i>	Prezentare text, analiza tematică, problematizare, contextualizare	2 ore, CDSB, <i>Indice de referințe</i> , p. 459; A. ANZENBACHER, <i>Christliche Sozialethik. Einführungen und Prinzipien</i> ,

3.	Benedict al XV-lea <i>Pacem Dei</i>	Prezentare text, analiza tematică, problematizare, contextualizare	1 ore, CDSB, <i>Indice de referințe</i> , p. 459; J. HÖFFNER, <i>La dottrina sociale cristiana</i>
4.	Pius al XI-lea <i>Quadragesimo anno</i>	Prezentare text, analiza tematică, problematizare, contextualizare	1 ore, CDSB, <i>Indice de referințe</i> , p. 459; A. ANZENBACHER, <i>Christliche Sozialethik. Einführungen und Prinzipien</i> ,
5.	Pius al XII-lea <i>Mesaje radiofonice</i>	Prezentare text, analiza tematică, problematizare, contextualizare	1 ore, CDSB, <i>Indice de referințe</i> , p. 460; J. HÖFFNER, <i>La dottrina sociale cristiana</i>
6.	Ioan al XXIII-lea <i>Mater et magistra Pacem in terris</i>	Prezentare text, analiza tematică, problematizare, contextualizare	1 ore, CDSB, <i>Indice de referințe</i> , p. 461; A. ANZENBACHER, <i>Christliche Sozialethik. Einführungen und Prinzipien</i> .
7.	Paul al VI-lea <i>Populorum progressio Octogesima adveniens</i>	Prezentare text, analiza tematică, problematizare, contextualizare	1 ore, CDSB, <i>Indice de referințe</i> , p. 461-462; A. Rauscher, <i>Handbuch der Katholischen Soziallehre</i> .
8.	Ioan Paul al II-lea <i>Laborem exercens Sollicitudo rei socialis Centesimus annus</i>	Prezentare text, analiza tematică, problematizare, contextualizare	2 ore, CDSB, <i>Indice de referințe</i> , p. 463-470; A. ANZENBACHER, <i>Christliche Sozialethik. Einführungen und Prinzipien</i> ;
9.	Benedict al XVI-lea <i>Sacramentum caritatis Caritas in veritate</i>	Prezentare text, analiza tematică, problematizare, contextualizare	1 ore, http://www.charityintruthint.com/
10.	Pp. Francisc <i>Lumen fidei</i>	Prezentare text, analiza tematică, problematizare,	1 ore, http://lumenfidei.com/
11.	Concluzii	Analiza tematică, Contextualizare, aplicare	1 ore, D. BARBU, ed., <i>Firea românilor</i> .

Bibliografie

Izvoare primare:

Sfânta Scriptură, Sapientia, Iași 2013;

Conciliul Vatican II, *Constituții, decrete, declarații*, ARCB, București 2000;

Catehismul Bisericii Catolice (CBC), ARCB, București;

Enciclice sociale – editate de Vatican sau alte organisme autorizate;

Consiliul Pontifical pentru Dreptate și Pace, *compendiu de doctrină socială a Bisericii* (Vatican 2004), Sapientia, Iași 2007 (CDSB);

Consiliul Pontifical pentru Dreptate și Pace, *Dizionario di dottrina sociale della Chiesa*, LAS / Roma 2006 (DdDSdC);

Izvoare secundare:

A. Rauscher, *Handbuch der Katholischen Soziallehre*, Duncker & Humblot, Berlin 2008;

B. Sorge, *Introducere în doctrina socială a Bisericii*, Sapientia, Iași 2010;

A. ANZENBACHER, *Christliche Sozialethik. Einführungen und Prinzipien*, Paderborn – München – Wien – Zürich 1998;

D. BARBU, ed., *Firea românilor*, Nemira, București 2000;

CONGREGAZIONE PER L'EDUCAZIONE CATTOLICA, *Orientamenti per lo studio e l'insegnamento della Dottrina Sociale della Chiesa nella formazione sacerdotale*, Roma 1988;

F. FURGER, *Christliche Sozialethik. Grundlagen und Zielsetzung*, Stuttgart – Berlin – Köln 1991;

J. HÖFFNER, *La dottrina sociale cristiana*, Paoline, Milano 1986;

I.I. ICĂ-G. MARANI, ed., *Gândirea socială a Bisericii. Fundamente, documente, analize, perspective*, Deisis, Sibiu 2002;

I. MĂRTINCĂ, *Doctrina socială catolică*, București 1997;

A. PERCĂ, *Morala vieții sociale. II. Responsabilitatea creștinului în domeniul economic-social*, ITRC, Iași 1988;

C. SQUARISE, *Cittadini del mondo. Lineamenti di morale sociale*, Messaggero, Padova 1992;
B. SUTOR, *Politische Ethik. Gesamtdarstellung auf der Basis der Christlichen Gesellschaftslehre*, Paderborn – München – Wien – Zürich 1992.

9. Coroborarea conținutului disciplinei cu așteptările Bisericii locale și cu situațiile sociale specifice vieții actuale

Studentii vor fi capabili să identifice și să folosească resursele individuale, ecleziale, instituționale pentru promovarea unei activități sociale adecvate în contextul datelor specifice Bisericii locale.

10. Evaluare

Tip activitate	10.1 Criterii de evaluare	10.2 Metode de evaluare	10.3 Pondere în nota finală (%)
10.4 Curs	Prezență și participare activă	Pe parcurs	50%
10.5 Seminar/ Laborator	Prezentare referat	Pe parcurs	50%%
10.6 Standard minim de performanță			
Participarea la toate activitățile desfășurate și elaborarea a minim 50% din cerințele cursului			

Data completării

Titular de curs

Titular de seminar

25.09.2018

Lect. univ. dr. pr. Lucian FARCAȘ

Lect. univ. dr. pr. Lucian FARCAȘ

Data avizării în departament: 26.09.2018   Director de departament: Conf. univ. dr. pr. Iulian Faraoanu

FIȘA DISCIPLINEI

1. Date despre program

1.1 Instituția de învățământ superior	Universitatea "Alexandru Ioan Cuza" din Iași
1.2 Facultatea	Facultatea de Teologie Romano-Catolică
1.3 Departamentul	Teologie Romano-Catolică
1.4 Domeniul de studii	Teologie
1.5 Ciclul de studii	Master
1.6 Programul de studii / Calificarea	Teologie romano-catolică practică și misionară

2. Date despre disciplină

2.1 Denumirea disciplinei	Parohia - comunitate de credință						
2.2 Titularul activităților de curs	Lect. univ. dr. pr. Daniel Iacobiuț						
2.3 Titularul activităților de seminar	Lect. univ. dr. pr. Daniel Iacobiuț						
2.4 An de studiu	I	2.5 Semestru	2	2.6 Tip de evaluare	EVP	2.7 Regimul disciplinei*	OB

* OB – Obligatoriu / OP – Opțional

3. Timpul total estimat (ore pe semestru și activități didactice)

3.1 Număr de ore pe săptămână	3	din care: 3.2 curs	0	3.3 seminar/laborator	3
3.4 Total ore din planul de învățământ	42	din care: 3.5 curs	0	3.6 seminar/laborator	42
Distribuția fondului de timp					ore
Studiu după manual, suport de curs, bibliografie și altele					30
Documentare suplimentară în bibliotecă, pe platformele electronice de specialitate și pe teren					30
Pregătire seminarii/laboratoare, teme, referate, portofolii și eseuri					28
Tutoriat					10
Examinări					2
Alte activități					52
3.7 Total ore studiu individual					152
3.8 Total ore pe semestru					125
3.9 Număr de credite					5

4. Precondiții (dacă este cazul)

4.1 De curriculum	Introducere în teologia pastorală
4.2 De competențe	Definirea conceptelor, teoriilor și a metodelor teologiei pastorale. Utilizarea cunoștințelor de bază în explicarea și interpretarea situației pastorale a credincioșilor. Elaborarea de proiecte inovative de intervenție la nivel comunitar.

5. Condiții (dacă este cazul)

5.1 De desfășurare a cursului	Participarea obligatorie și activă la curs.
5.2 De desfășurare a seminarului/ laboratorului	Pregătirea – individual sau în echipă – a unui referat, expunerea lui în plenum, redactarea acestuia în forma printabilă.

6. Competențe specifice acumulate

Competențe profesionale	C1. Cunoașterea, înțelegerea și folosirea conceptelor fundamentale ale teologiei, precum și a metodelor și mijloacelor necesare în activitatea pastorală a Bisericii Catolice; C2. Capacitatea de a folosi conceptele și posibilitățile materiale pentru a le aplica într-o manieră și scop pozitiv realităților prezente în Biserică și societate; C3. Abilitatea de a înțelege, interpreta și aplica Teologia în societatea și cultura contemporană; C4. Dezvoltarea aptitudinilor de comunicare cu oamenii pentru a-i ajuta în drumul împlinirii lor spirituale și umane; C5. Capacitatea de cercetare științifică și de documentare în domeniu.
Competențe transversale	CT1. Aplicarea strategiilor de activitate pastorală eficientă și responsabilă pe baza principiilor, normelor și valorilor religioase și civile; CT2. Aplicarea principiilor și tehnicilor de activitate în colaborare interdisciplinară; CT3. Formularea unor strategii de îmbunătățire a pregătirii profesionale și de actualizare a învățăturii Bisericii în domeniul pastoral.

7. Obiectivele disciplinei (din grila competențelor specifice acumulate)

7.1 Obiectivul general	Asimilarea profundă, la nivel personal, a elementelor constitutive ale parohiei; Deprinderea didactică și pastorală în expunerea competentă și credibilă a cunoștințelor asimilate; Abordarea responsabilă a mutațiilor care, pe de o parte afectează negativ viața credincioșilor în parohie și, pe de altă parte, angajarea competentă în abordarea mutațiilor favorabile împăcării cu Dumnezeu și cu oamenii; Exercitarea dialogului între experiențele acumulate în <i>practica pastorală</i> și viitoarea activitate pastorală în mijlocul oamenilor și în centrele pastoral-parohiale sau altele pentru formare.
7.2 Obiectivele specifice	La finalizarea cu succes a acestei discipline, studenții vor fi capabili să: Formuleze un discurs teologic – dogmatic, moral și pastoral – despre importanța parohiei în cadrul Bisericii Catolice; Să distingă în mod critic și apoi să evalueze corect mutațiile recente în practica pastorală; Să fie rezervați în fața unor tendințe de relativizare a importanței sacramentale și să fie promotorii unei culturi bazate pe iertare și reconciliere.

8. Conținut

8.1	Practică	Metode de predare	Observații (ore și referințe bibliografice)
1.	Parohia contemporană	Prelegere și dezbateri	3 ore, I. Enășoae, <i>Locul și misiunea parohiei în cadrul Bisericii</i> , Iași 2015
2.	Originea și evoluția parohiei	Prelegere și dezbateri	3 ore, I. Enășoae, <i>Locul și misiunea parohiei în cadrul Bisericii</i> , Iași 2015
3.	Conceptul de parohie în Conciliul al II-lea din vatican	Prelegere și dezbateri	3 ore, I. Enășoae, <i>Locul și misiunea parohiei în cadrul Bisericii</i> , Iași 2015
4.	Pastorala parohială postconciliară	Prelegere și dezbateri	3 ore, I. Enășoae, <i>Locul și misiunea parohiei în cadrul Bisericii</i> , Iași 2015
5.	Responsabili și structuri pastorale	Prelegere și dezbateri	3 ore, I. Enășoae, <i>Locul și misiunea parohiei în cadrul Bisericii</i> , Iași 2015
6.	Decanatul și zona pastorală	Prelegere și dezbateri	3 ore, I. Enășoae, <i>Locul și misiunea parohiei în cadrul Bisericii</i> , Iași 2015
7.	Rolul laicilor în Biserică	Prelegere și dezbateri	3 ore, I. Enășoae, <i>Locul și misiunea parohiei în cadrul Bisericii</i> , Iași 2015
8.	Pastorația copiilor	Prelegere și dezbateri	3 ore, I. Enășoae, <i>Locul și misiunea parohiei în cadrul Bisericii</i> , Iași 2015

9.	Pastorația tinerilor	Prelegere și dezbateri	3 ore, I. Enășoae, <i>Locul și misiunea parohiei în cadrul Bisericii</i> , Iași 2015
10.	Pastorația familiei	Prelegere și dezbateri	3 ore, I. Enășoae, <i>Locul și misiunea parohiei în cadrul Bisericii</i> , Iași 2015
11.	Duminica, moment forte al pastorației	Prelegere și dezbateri	3 ore, I. Enășoae, <i>Locul și misiunea parohiei în cadrul Bisericii</i> , Iași 2015
12.	Apostolatul carității	Prelegere și dezbateri	3 ore, I. Enășoae, <i>Locul și misiunea parohiei în cadrul Bisericii</i> , Iași 2015
13.	Vocația și misiunea Bisericii la trăirea carității	Prelegere și dezbateri	3 ore, I. Enășoae, <i>Locul și misiunea parohiei în cadrul Bisericii</i> , Iași 2015
14.	Unele forme de caritate	Prelegere și dezbateri	3 ore, I. Enășoae, <i>Locul și misiunea parohiei în cadrul Bisericii</i> , Iași 2015

Bibliografie Referințe principale:

I. Enășoae, *Locul și misiunea parohiei în cadrul Bisericii*, Iași 2015.

Referințe suplimentare:

Aspetti della teologia del sacerdozio dopo il Concilio, Roma, 1974; BALLESTRERO A., *Servi con Cristo servo*, Leumann (Torino), 1993; CASTELLUCCI E., *Il ministero ordinato*, Brescia, 2002; CHIAPPETTA L., *Il manuale del parroco*, Roma, 1997; COLETTI D., *Vivere da prete. La forma cristiana della vita sacerdotale*, Casale Monferrato, 1995; CONGREGAȚIA PENTRU CLER, *Directoriu pentru slujirea și viața preoților – Tota Ecclesia* (31.03.1994), București, 1994; IDEM, *Ecclesiae de mysterio, Istruzione su alcune questioni circa la collaborazione dei fedeli laici al ministero dei sacerdoti* (15.08.1997), Città del Vaticano, 1997; IDEM, *Preotul, învățător al cuvântului, ministru al sacramentelor și păstor al comunității pentru cel de-al treilea mileniu creștin* (19.03.1999), Iași, 2000; IDEM, *Preotul, păstor și călăuză a comunității parohiale* (04.08.2002), Iași, 2003; COSTA M., *Tra identità e formazione. La spiritualità sacerdotale*, Roma, 1999; DENIS H., *La teologia del presbiterato da Trento al Vaticano II*, Brescia, 1987; DIANICH S., *Teologia del ministero ordinato*, Roma, 1984; FAVALE A., *I presbiteri. Identità. Missione, spiritualità e formazione permanente*, Leumann (Torino), 1999; IDEM, *La formazione iniziale dei candidati al presbiterato*, Roma, 1995; GALOT J., *Teologia del sacerdozio*, Firenze, 1981; GERARDI R., *Il ministero pastorale del presbitero*, Casale Monferrato, 1989; GRESHAKE G., *Essere preti. Teologia e spiritualità del ministero sacerdotale*, Brescia, 1984; IOAN PAUL al II-lea, *Exortația apostolică postsinodală Pastores dabo vobis* (25.03.1992), Iași, 2000; MANARANCHE A., *I preti. Crisi e formazione*, Torino, 1996; MARCUS E., *I preti*, Milano, 1988.

9. Coroborarea conținutului disciplinei cu așteptările reprezentanților comunității, asociațiilor profesionale și angajatorilor reprezentativi din domeniul aferent programului

Studentii vor fi capabili să identifice și să folosească resursele individuale, ecleziale, instituționale pentru promovarea unei vieți pastorale într-o parohie pe baza învățătura Bisericii Romano-Catolice în contextul local românesc.

10. Evaluare

Tip activitate	10.1 Criterii de evaluare	10.2 Metode de evaluare	10.3 Pondere în nota finală (%)
10.4 Curs	Prezență și participare activă	Final semestru	30%
10.5 Seminar/ Laborator	Prezentare referat	Pe parcurs	70%
10.6 Standard minim de performanță			
Participarea la toate activitățile desfășurate și elaborarea a minim 75% din cerințele cursului			

Data completării

Titular de curs

Titular de seminar

25.09.2018

Lect. univ. dr. pr. Daniel Iacobut

Lect. univ. dr. pr. Daniel Iacobut

Data avizării în departament: 26.09.2018

Director de departament: Conf. dr. pr. Iulian Faraoanu

FIȘA DISCIPLINEI

1. Date despre program

1.1 Instituția de învățământ superior	Universitatea "Alexandru Ioan Cuza" din Iași
1.2 Facultatea	Facultatea de Teologie Romano-Catolică
1.3 Departamentul	Teologie Romano-Catolică
1.4 Domeniul de studii	Teologie
1.5 Ciclul de studii	Master
1.6 Programul de studii / Calificarea	Teologie romano-catolică practică și misionară

2. Date despre disciplină

2.1 Denumirea disciplinei		Cartea a IV-a din Codul de Drept Canonic					
2.2 Titularul activităților de curs		Lect. univ. dr. pr. Benone Farcaș					
2.3 Titularul activităților de seminar		Lect. univ. dr. pr. Benone Farcaș					
2.4 An de studiu	I	2.5 Semestru	2	2.6 Tip de evaluare	EVP	2.7 Regimul disciplinei*	OP

* OB – Obligatoriu / OP – Opțional

3. Timpul total estimat (ore pe semestru și activități didactice)

3.1 Număr de ore pe săptămână	2	din care: 3.2 curs	1	3.3 seminar/laborator	1
3.4 Total ore din planul de învățământ	28	din care: 3.5 curs	14	3.6 seminar/laborator	14
Distribuția fondului de timp					ore
Studiu după manual, suport de curs, bibliografie și altele					30
Documentare suplimentară în bibliotecă, pe platformele electronice de specialitate și pe teren					30
Pregătire seminarii/laboratoare, teme, referate, portofolii și eseuri					28
Tutoriat					10
Examinări					2
Alte activități					52
3.7 Total ore studiu individual					152
3.8 Total ore pe semestru					150
3.9 Număr de credite					6

4. Precondiții (dacă este cazul)

4.1 De curriculum	Introducere în dreptul canonic
4.2 De competențe	Definirea conceptelor, teoriilor și a metodelor dreptului canonic. Utilizarea cunoștințelor de bază în explicarea și interpretarea situației pastorale a credincioșilor. Elaborarea de proiecte inovative de intervenție la nivel comunitar.

5. Condiții (dacă este cazul)

5.1 De desfășurare a cursului	Participarea obligatorie și activă la curs.
5.2 De desfășurare a seminarului/ laboratorului	Pregătirea – individual sau în echipă – a unui referat, expunerea lui în plenum, redactarea acestuia în forma printabilă.

6. Competențe specifice acumulate

Competențe profesionale	C1. Cunoașterea, înțelegerea și folosirea conceptelor fundamentale ale teologiei, precum și a metodelor și mijloacelor necesare în activitatea pastorală a Bisericii Catolice; C2. Capacitatea de a folosi conceptele și posibilitățile materiale pentru a le aplica într-o manieră și scop pozitiv realităților prezente în Biserică și societate; C3. Abilitatea de a înțelege, interpreta și aplica Teologia în societatea și cultura contemporană; C4. Dezvoltarea aptitudinilor de comunicare cu oamenii pentru a-i ajuta în drumul împlinirii lor spirituale și umane; C5. Capacitatea de cercetare științifică și de documentare în domeniu.
Competențe transversale	CT1. Aplicarea strategiilor de activitate pastorală eficientă și responsabilă pe baza principiilor, normelor și valorilor religioase și civile; CT2. Aplicarea principiilor și tehnicilor de activitate în colaborare interdisciplinară; CT3. Formularea unor strategii de îmbunătățire a pregătirii profesionale și de actualizare a învățurii Bisericii în domeniul pastoral.

7. Obiectivele disciplinei (din grila competențelor specifice acumulate)

7.1 Obiectivul general	<ul style="list-style-type: none"> - aplicarea cunoștințelor și capacităților teologice și duhovnicești în activitatea de pastorație, - discernerea izvoarelor autentice ale studiului teologic, mulțumită unei interpretări adecvate a Sfințelor Scripturi, cunoașterii datelor esențiale ale tradiției de viață a Bisericii și a doctrinei oficiale în afirmațiile sale majore; - comunicarea în mod eficient a cunoștințelor teologico-pastorale, adaptate condițiilor auditorilor (vârstă, pregătire); - argumentarea teologică a calificării morale a comportamentului uman în diferitele sale ipostaze (familie, societate, economie, religie); - discernerea valorii științifice a unui text de teologie; - comunicarea, cu caracter pastoral, a cunoștințelor de istorie asimilate, diferitelor categorii de enoriași;
7.2 Obiectivele specifice	La finalizarea cu succes a acestei discipline, studenții vor fi capabili să: <ul style="list-style-type: none"> - abilitatea conducerii ceremoniilor liturgice în viața bisericească - cunoașterea bazelor intercomunicabilității pastorale - desfășurarea unor activități didactice în domeniul disciplinelor de specialitate ale religiei și educația moral-religioasă - cunoașterea aspectelor culturale ale riturilor religioase - însușirea normelor dreptului canonic precum și aplicarea lor în domeniul vieții bisericești

8. Conținut

8.1	Curs	Metode de predare	Observații (ore și referințe bibliografice)
1.	Funcția Bisericii de a sfinți	Prelegere și dezbateri	1 oră, I. Iacob, <i>Curs de drept canonic</i> , Iași 2015.
2.	Sacramentele: norme generale	Prelegere și dezbateri	1 oră, I. Iacob, <i>Curs de drept canonic</i> , Iași 2015.
3.	Sacramentele inițierii creștine	Prelegere și dezbateri	1 oră, I. Iacob, <i>Curs de drept canonic</i> , Iași 2015.
4.	Sacramentele de vindecare	Prelegere și dezbateri	1 oră, I. Iacob, <i>Curs de drept canonic</i> , Iași 2015.
5.	Sacramentele de slujire a comuniunii	Prelegere și dezbateri	1 oră, I. Iacob, <i>Curs de drept canonic</i> , Iași 2015.

6.	Sacramentul Preoției	Prelegere și dezbateri	1 oră, I. Iacob, <i>Curs de drept canonic</i> , Iași 2015.
7.	Căsătoria	Prelegere și dezbateri	1 oră, I. Iacob, <i>Curs de drept canonic</i> , Iași 2015..
8.	Sacramentaliile	Prelegere și dezbateri	1 oră, I. Iacob, <i>Curs de drept canonic</i> , Iași 2015.
9.	Liturgia Orelor	Prelegere și dezbateri	1 oră, I. Iacob, <i>Curs de drept canonic</i> , Iași 2015.
10.	Funeraliile ecleziastice	Prelegere și dezbateri	1 oră, I. Iacob, <i>Curs de drept canonic</i> , Iași 2015.
11.	Cultul sfinților, al icoanelor și al relicvelor	Prelegere și dezbateri	1 oră, I. Iacob, <i>Curs de drept canonic</i> , Iași 2015.
12.	Votul și jurământul	Prelegere și dezbateri	1 oră, I. Iacob, <i>Curs de drept canonic</i> , Iași 2015..
13.	Locurile sacre	Prelegere și dezbateri	1 oră, I. Iacob, <i>Curs de drept canonic</i> , Iași 2015.
14.	Timpurile sacre	Prelegere și dezbateri	1 oră, I. Iacob, <i>Curs de drept canonic</i> , Iași 2015.
<p>Bibliografie Referințe principale: I. Iacob, <i>Curs de drept canonic</i>, Iași 2015.</p> <p>Referințe suplimentare: Chiappeta L., <i>Il Codice di Diritto Canonico – Commento giuridico-pastorale</i>, Napoli 1988; <i>Codul de drept canonic</i>, Sapientia, Iași 2004; <i>Il diritto nel mistero della Chiesa</i>, III, Roma 1995; G. Ghirlanda, <i>Il diritto nella Chiesa mistero di comunione</i>, Roma 1990; Paraliu R., <i>Guide pratique du Code de Droit Canonique. Notes pastorales</i>, Bourges 1985; I. Tamaș, <i>Compendiu de drept canonic</i>, Sapientia, Iași 2013.</p>			
8.2	Seminar / Laborator	Metode de predare	Observații (ore și referințe bibliografice)
1.	Liturgia sacră	Prelegere și problematizări	1 oră, I. Tamaș, <i>Compendiu de drept canonic</i> , Sapientia, Iași 2013.
2.	Botezul	Prelegere și problematizări	1 oră, I. Tamaș, <i>Compendiu de drept canonic</i> , Sapientia, Iași 2013.
3.	Sacramentul Mirului	Prelegere și problematizări	1 oră, I. Tamaș, <i>Compendiu de drept canonic</i> , Sapientia, Iași 2013.
4.	Celebrarea euharistică	Prelegere și problematizări	1 oră, I. Tamaș, <i>Compendiu de drept canonic</i> , Sapientia, Iași 2013.
5.	Păstrarea și adorarea preasfintei Euharistii	Prelegere și problematizări	1 oră, I. Tamaș, <i>Compendiu de drept canonic</i> , Sapientia, Iași 2013.
6.	Ofertele pentru celebrarea Liturghiei	Prelegere și problematizări	1 oră, I. Tamaș, <i>Compendiu de drept canonic</i> , Sapientia, Iași 2013.
7.	Sacramentul Pocăinței	Prelegere și problematizări	1 oră, I. Tamaș, <i>Compendiu de drept canonic</i> , Sapientia, Iași 2013.
8.	Indulgențele	Prelegere și problematizări	1 oră, I. Tamaș, <i>Compendiu de drept canonic</i> , Sapientia, Iași 2013.

9.	Sacramentul Ungurii bolnavilor	Prelegere și problematizări	1 oră, I. Tamaș, <i>Compendiu de drept canonic</i> , Sapienia, Iași 2013.
10.	Celebrarea și slujitorul sacru al Preoției	Prelegere și problematizări	1 oră, I. Tamaș, <i>Compendiu de drept canonic</i> , Sapienia, Iași 2013.
11.	Candidații la hirotonire	Prelegere și problematizări	1 oră, I. Tamaș, <i>Compendiu de drept canonic</i> , Sapienia, Iași 2013.
12.	Iregularitățile și celelalte impedimente	Prelegere și problematizări	1 oră, I. Tamaș, <i>Compendiu de drept canonic</i> , Sapienia, Iași 2013.
13.	Grija pastorală față de căsătorie și familie	Prelegere și problematizări	1 oră, I. Tamaș, <i>Compendiu de drept canonic</i> , Sapienia, Iași 2013.
14.	Impedimentele matrimoniale	Prelegere și problematizări	1 oră, I. Tamaș, <i>Compendiu de drept canonic</i> , Sapienia, Iași 2013.

Bibliografie

Chiappeta L., *Il Codice di Diritto Canonico – Commento giuridico-pastorale*, Napoli 1988; *Codul de drept canonic*, Sapienia, Iași 2004; *Il diritto nel mistero della Chiesa*, III, Roma 1995; G. Ghirlanda, *Il diritto nella Chiesa mistero di comunione*, Roma 1990; Paraliu R., *Guide pratique du Code de Droit Canonique. Notes pastorales*, Bourges 1985; I. Tamaș, *Compendiu de drept canonic*, Sapienia, Iași 2013.

9. Coroborarea conținutului disciplinei cu așteptările reprezentanților comunității, asociațiilor profesionale și angajatorilor reprezentativi din domeniul aferent programului

Studentii vor fi capabili să identifice și să folosească resursele individuale, ecleziale, instituționale pentru promovarea unei vieți sacramentale bazate pe învățătura Bisericii Romano-Catolice în contextul local românesc.

10. Evaluare

Tip activitate	10.1 Criterii de evaluare	10.2 Metode de evaluare	10.3 Pondere în nota finală (%)
10.4 Curs	Prezență și participare activă	Final semestru	50%
10.5 Seminar/ Laborator	Prezentare referat	Pe parcurs	50%%
10.6 Standard minim de performanță			
Participarea la toate activitățile desfășurate și elaborarea a minim 75% din cerințele cursului			

Data completării

Titular de curs

Titular de seminar

25.09.2018

Lect. univ. dr. pr. Benone Farcas

Lect. univ. dr. pr. Benone Farcas

Data avizării în departament: 27.09.2018

Director de departament: Conf. univ. dr. pr. Iulian Faraonu

FIȘA DISCIPLINEI

1. Date despre program

1.1 Instituția de învățământ superior	Universitatea "Alexandru Ioan Cuza" din Iași
1.2 Facultatea	Facultatea de Teologie Romano-Catolică
1.3 Departamentul	Teologie Romano-Catolică
1.4 Domeniul de studii	Teologie
1.5 Ciclu de studii	Master
1.6 Programul de studii / Calificarea	Teologie romano-catolică practică și misionară

2. Date despre disciplină

2.1 Denumirea disciplinei	Celebrarea sacramentelor și a sacramentaliilor						
2.2 Titularul activităților de curs	Prof. univ. dr. pr. Emil Dumea						
2.3 Titularul activităților de seminar	Prof. univ. dr. pr. Emil Dumea						
2.4 An de studiu	I	2.5 Semestru	2	2.6 Tip de evaluare	EVP	2.7 Regimul disciplinei*	OP

* OB – Obligatoriu / OP – Opțional

3. Timpul total estimat (ore pe semestru și activități didactice)

3.1 Număr de ore pe săptămână	2	din care: 3.2 curs	1	3.3 seminar/laborator	1
3.4 Total ore din planul de învățământ	28	din care: 3.5 curs	14	3.6 seminar/laborator	14
Distribuția fondului de timp					ore
Studiu după manual, suport de curs, bibliografie și altele					30
Documentare suplimentară în bibliotecă, pe platformele electronice de specialitate și pe teren					30
Pregătire seminarii/laboratoare, teme, referate, portofolii și eseuri					28
Tutoriat					10
Examinări					2
Alte activități					52
3.7 Total ore studiu individual					152
3.8 Total ore pe semestru					150
3.9 Număr de credite					6

4. Precondiții (dacă este cazul)

4.1 De curriculum	Introducere în Liturgie Semnul timpului în Liturgie : Anul liturgic și Liturgia orelor
4.2 De competențe	Definirea principiilor teologice ale reformei liturgice Ilustrarea și explicarea momentelor principale din viața liturgică a unei Biserici locale

5. Condiții (dacă este cazul)

5.1 De desfășurare a cursului	Participarea obligatorie și activă la curs.
5.2 De desfășurare a seminarului/ laboratorului	Pregătirea – individual sau în echipă – a unui referat, expunerea lui în plenum, redactarea acestuia în forma printabilă.

6. Competențe specifice acumulate

Competențe profesionale	C1. Cunoașterea, înțelegerea și folosirea conceptelor fundamentale ale teologiei, precum și a metodelor și mijloacelor necesare în activitatea pastorală a Bisericii Catolice; C2. Capacitatea de a folosi conceptele și posibilitățile materiale pentru a le aplica într-o manieră și scop pozitiv realităților prezente în Biserică și societate; C3. Abilitatea de a înțelege, interpreta și aplica Teologia în societatea și cultura contemporană; C4. Dezvoltarea aptitudinilor de comunicare cu oamenii pentru a-i ajuta în drumul împlinirii lor spirituale și umane; C5. Capacitatea de cercetare științifică și de documentare în domeniu.
Competențe transversale	CT1. Aplicarea strategiilor de activitate pastorală eficientă și responsabilă pe baza principiilor, normelor și valorilor religioase și civile; CT2. Aplicarea principiilor și tehnicilor de activitate în colaborare interdisciplinară; CT3. Formularea unor strategii de îmbunătățire a pregătirii profesionale și de actualizare a învățurii Bisericii în domeniul pastoral.

7. Obiectivele disciplinei (din grila competențelor specifice acumulate)

7.1 Obiectivul general	- aplicarea cunoștințelor și capacităților teologice și duhovnicești în activitatea de pastorație, - discernerea izvoarelor autentice ale studiului teologic, mulțumită unei interpretări adecvate a Sfințelor Scripturi, cunoașterii datelor esențiale ale tradiției de viață a Bisericii și a doctrinei oficiale în afirmațiile sale majore; - comunicarea în mod eficient a cunoștințelor teologico-pastorale, adaptate condițiilor auditorilor (vârstă, pregătire); - discernerea valorii științifice a unui text de teologie; - comunicarea, cu caracter pastoral, a cunoștințelor de istorie asimilate, diferitelor categorii de enoriași; - identificarea domeniului și perioadei de proveniență a unor obiecte, structuri, edificii, inscripții, texte, indicative din punct de vedere istoric;
7.2 Obiectivele specifice	La finalizarea cu succes a acestei discipline, studenții vor fi capabili să: <ul style="list-style-type: none"> ▪ - abilitatea conducerii ceremoniilor liturgice în viața bisericească ▪ - cunoașterea bazelor intercomunicabilității pastorale ▪ - înțelegerea fenomenului socio-cultural, precum și mecanismele acestora

8. Conținut

8.1	Curs	Metode de predare	Observații (ore și referințe bibliografice)
1.	Metodologia teologiei liturgice a sacramentelor și sacramentaliilor	problematizare, dezbateri,	2 ore AA.VV., <i>Anamnesis, I sacramenti</i> , 2002 Marietti, Genova
2.	Izvoarelor liturgice fundamentale pentru celebrarea sacramentelor și a sacramentaliilor	problematizare, dezbateri	2 ore Ritualurile celebrării sacramentelor, Sapienția, Iași
3.	Istoria celebrării sacramentele inițierii creștine: Botezul, Confirmațiunea, Euharistia	problematizare, dezbateri	2 ore AA.VV., <i>Anamnesis, I sacramenti</i> , 2002 Marietti, Genova
4.	Structura ritualului inițierii creștine a adulților	problematizare, dezbateri	2 ore Augé, M., <i>L'iniziazione cristiana: Battesimo e Confermazione</i> , 2004, LAS, Roma

5.	Celebrarea Botezului din Ritualul Botezului copiilor	problematizare, dezbateri	2 ore Ritualul Botezului Copiilor, 2002, Sapienția, Iași
6.	Celebrarea Confirmațiunii din Ritualul Confirmațiunii	problematizare, dezbateri	2 ore Ritualul Mirului sau al Confirmațiunii, 2007, Sapienția, Iași
7.	Istoria celebrării sacramentului Penitenței	problematizare, dezbateri	2 ore <i>Anamnesis, I sacramenti</i> , 2002 Marietti, Genova
8.	Cele trei forme de celebrare ale sacramentului Penitenței	problematizare, dezbateri	2 ore Falsini, R., <i>Penitenza e riconciliazione</i> ; 2003, Ancora, Milano
9.	Celebrarea Ungerii Bolnavilor din Ritualul Ungerii bolnavilor și a îngrijirii lor pastorale	problematizare, dezbateri	2 ore Ritualul Ungerii bolnavilor și a îngrijirii lor pastorale, 2008, Sapienția, Iași
10.	Istoria celebrării sacramentului Preoției	problematizare, dezbateri	2 ore Goyret, Ph., <i>Il sacramento dell'Ordine</i> , 2003, LEV, Vaticano
11.	Structura celebrării Hirotonirii la treapta episcopatului, a prezbiteratului și a diaconatului	problematizare, dezbateri	2 ore Goyret, Ph., <i>Il sacramento dell'Ordine</i> , 2003, LEV, Vaticano
12.	Noțiuni introductive asupra sacramentaliilor	problematizare, dezbateri	2 ore Scicolone, I., <i>I sacramentali e le benedizioni</i> , 1989, Marietti, Genova
13.	Structura celebrării binecuvântărilor	problematizare, dezbateri	2 ore Ritualul Binecuvântărilor, 2002, Editura ARCB, București
14.	Structura celebrării Înmormântării	problematizare, dezbateri	2 ore Ritualul Înmormântării, 2004, Sapienția, Iași
<p>Bibliografie</p> <p>AA.VV., <i>Anamnesis, I sacramenti</i>, 2002 Marietti, Genova Augé, Matias, <i>L'iniziazione cristiana: Battesimo e Confermazione</i>, 2004, LAS, Roma Bonaccorso, Giorgio, <i>Celebrare la salvezza, Lineamenti di Liturgia</i>, Messagero, Padova 2002 Falsini, Rinaldo, <i>Penitenza e riconciliazione</i>; 2003, Ancora, Milano Goyret, Philippe, <i>Il sacramento dell'Ordine</i>, 2003, LEV, Vaticano Scicolone, Ildebrando, <i>I sacramentali e le benedizioni</i>, 1989, Marietti, Genova Ritualul Botezului Copiilor, 2002, Sapienția, Iași Ritualul Mirului sau al Confirmațiunii, 2007, Sapienția, Iași Ritualul Ungerii bolnavilor și a îngrijirii lor pastorale, 2008; Sapienția, Iași Ritualul Binecuvântărilor, 2002, Editura ARCB, București Ritualul Înmormântării, 2004, Sapienția, Iași</p>			
8.2	Seminar / Laborator	Metode de predare	Observații (ore și referințe bibliografice)
1.	Sacrosanctum Concilium 48: <i>per ritus et preces</i>	prelegerea, problematizare, dezbateri, demonstrație	1 oră Conciliul Vatican II, 2000, Editura ARCB, București
2.	Istoria cărților liturgice	prelegerea, problematizare, dezbateri, demonstrație	1 oră AA.VV., <i>La liturgia. Panorama storico generale</i> , 1978, Marietti, Genova

3.	Ordinea sacramentelor inițierii creștine	prelegerea, problematizare, dezbatere, demonstrație	1 oră AA.VV., Anamnesis, I sacramenti, 2002 Marietti, Genova
4.	Cei patru timpi și cele trei trepte ale catecumenatului	prelegerea, problematizare, dezbatere, demonstrație	1 oră Augé, M., L'iniziazione cristiana: Battesimo e Confermazione, 2004, LAS, Roma
5.	Cateheza liturgică despre Botezul copiilor	prelegerea, problematizare, demonstrație	1 oră Catehismul Bisericii Catolice, 1993, Editura ARCB, București
6.	Cateheza liturgică despre Confirmațiune	prelegerea, problematizare, demonstrație	1 oră Ritualul Mirului sau al Confirmațiunii, 2007, Sapienția, Iași
7.	Normele introductive ale Ritualului Penitenței	prelegerea, problematizare, demonstrație	1 oră Ritualul Penitenței, 2007, Sapienția, Iași
8.	Cateheza liturgică despre Ungerea Bolnavilor	prelegerea, problematizare, demonstrație	1 oră Ritualul Ungerii bolnavilor și a îngrijirii lor pastorale, 2008; Sapienția, Iași
9.	Îngrijirea pastorală a bolnavilor și Viaticul	prelegerea, problematizare, dezbatere, demonstrație	1 oră Ritualul Ungerii bolnavilor și a îngrijirii lor pastorale, 2008; Sapienția, Iași
10.	Rugăciunile de hirotonire ale episcopului, preoților și diaconilor	prelegerea, problematizare, dezbatere, demonstrație	1 oră Goyret, Ph., Il sacramento dell'Ordine, 2003, LEV, Vaticano
11.	Cateheză liturgică despre Ritualul hirotonirii	prelegerea, problematizare, demonstrație	1 oră Goyret, Ph., Il sacramento dell'Ordine, 2003, LEV, Vaticano
12.	Istoria celebrării sacramentaliilor	prelegerea, problematizare, dezbatere, demonstrație	1 oră Scicolone, I., I sacramentali e le benedizioni, 1989, Marietti, Genova
13.	Practica pastorală a binecuvântării anuale a familiilor	prelegerea, problematizare, dezbatere, demonstrație	1 oră Cartea sinodală, 2005, Sapienția, Iași
14.	Cateheză liturgică despre Învmormântare	prelegerea, problematizare, demonstrație	1 oră Ritualul Învmormântării, 2004, Sapienția, Iași

Bibliografie

AA.VV., Anamnesis, I sacramenti, 2002 Marietti, Genova
 Augé, Matias, L'iniziazione cristiana: Battesimo e Confermazione, 2004, LAS, Roma
 Bonaccorso, Giorgio, Celebrare la salvezza, Lineamenti di Liturgia, Messagero, Padova 2002
 Cartea sinodală, 2005, Sapienția, Iași
 Catehismul Bisericii Catolice, 1993, Editura ARCB, București
 Conciliul Vatican II, 2000, Editura ARCB, București
 Falsini, Rinaldo, Penitenza e riconciliazione; 2003, Ancora, Milano
 Goyret, Philippe, Il sacramento dell'Ordine, 2003, LEV, Vaticano
 Scicolone, Ildebrando, I sacramentali e le benedizioni, 1989, Marietti, Genova
 Ritualul Botezului Copiilor, 2002, Sapienția, Iași
 Ritualul Mirului sau al Confirmațiunii, 2007, Sapienția, Iași
 Ritualul Ungerii bolnavilor și a îngrijirii lor pastorale, 2008; Sapienția, Iași
 Ritualul Binecuvântărilor, 2002, Editura ARCB, București

Ritualul Învmormântării, 2004, Sapienția, Iași

9. Coroborarea conținutului disciplinei cu așteptările reprezentanților comunității, asociațiilor profesionale și angajatorilor reprezentativi din domeniul aferent programului

Studentii vor fi capabili să ilustreze conținutul teologic al celebrării sacramentelor și sacramentaliilor în vederea participării active, conștiente și rodnice a membrilor adunării liturgice a diferitelor comunități parohiale.

10. Evaluare

Tip activitate	10.1 Criterii de evaluare	10.2 Metode de evaluare	10.3 Pondere în nota finală (%)
10.4 Curs	Prezență și participare activă	Final semestru	30%
10.5 Seminar/ Laborator	Prezentare referat	Pe parcurs	70%
10.6 Standard minim de performanță			
Participarea la minimum 50% dintre activitățile desfășurate și elaborarea a minim 50% din cerințele cursului			

Data completării

Titular de curs

Titular de seminar

25.09.2018

Prof. univ. dr. pr. Emil Dumea

Prof. univ. dr. pr. Emil Dumea

Data avizării în departament: 26.09.2018   Director de departament: Conf. dr. pr. Iulian Faraoanu